

MAGAZIN AERONAUTIC

MAINILE SBURATORILOR NOŞTRI CARI AU IMPĂRŢIT MOARTEA IN RANDURILE DUŞMANILOR, CONTROLEAZA CU INFRIGURAREPE FOTOGRAFIILE LUATE DUPĂ BOMBARDAMENT, REZULTATELE POZITIVE ALE MISIUNII LOR.

NUMĂR DUBLU

SUMARUL

MAGAZIN AERONAUTIC Nr. 24-25 DIN 5 SEPTEMBRIE 1942

Redactor responsabil: C-dor av. retrg. AL. DEMETRESCU

Numeroase fotografii și fotomontagii luate din linia de foc
— desene de GION și SCRIPCARU —

„MAGAZIN AERONAUTIC" ORGAN OFICIAL DE PROPAGANDĂ AL AERONAUTICEI ROMANE
Redacția și Administrația: Str. Sărindar Nr. 9, et. I.
Costul abonamentului: Pentru întreprinderi, fabrici, instituții Lei 3.000. Pentru biblioteci Lei 1.000

Tipografia Soc. Națională de Editură și Arte Grafice „DACIA TRAIANĂ", București, Str. Sărindar, 5-7-9 înmatriculată sub Nr. 156/942 Reg. Of. Com. București — Tipărită în ziua de 5-IX-1942

M. S. REGELE MIHAI I

M. S. REGINA MAMĂ EL

DOMNUL MAREȘAL ION ANTONESCU

6 SEPTEMVRIE

SE ÎMPLINESC DOI ANI, DE CÂND M. S. REGELE MIHAI I S'A URCAT PE TRONUL GLORIOȘILOR LUI STRĂMOȘI, FĂURITORI AI ROMÂNIEI MARI.

DOI ANI, DE CÂND AUGUSTA SA MAMĂ, IUBITA REGINĂ ELENA, S'A REINTORS DIN DUREROASA EI PRIBEGIE, LÂNGĂ FIUL SĂU ȘI IN MIJLOCUL UNUI POPOR DEVOTAT.

DOI ANI, DE CÂND UN OM DE CURAJ, ÎNȚELEPCIUNE ȘI SUPERIOARĂ DRAGOSTE DE PATRIE ȘI NEAM — MAREȘALUL ION ANTONESCU — A LUAT CU HOTĂRÂRE FRÂNELE ȚĂRII, DEVENIND PRIN VOINȚA ÎNTREGULUI POPOR, CONDUCĂTORUL STATULUI ROMÂN.

PORNIT, DELA ÎNCEPUT, PE CALEA MARILOR REALIZĂRI, MAREȘALUL NOSTRU — OMUL CAPABIL SĂ COMANDE ȘI SĂ REPREZINTE PATRIA ÎNSĂȘI — A LEGAT REINTREGIREA ȘI INTERESELE EI, DE DESTINUL MAREI GERMANII ȘI DE FORȚA MORALĂ ATÂT DE CREIATOARE A MINUNATULUI POPOR GERMAN.

MAREȘALUL ANTONESGU — DESPRE PERSOANA CĂRUIA ATÂT DE MULT SE VORBEA ÎNAINTE DE SEPTEMBRIE 1940 — NU A PUTUT TOTUȘI LUA CÂRMA ȚĂRII, DECÂT ABIA PE PUNCTUL PRĂBUȘIREI EI, DIN CAUZA UNEI DOMNII DE ANARHIE POLITICĂ CE NE ÎNDOISE GENUNCHII ȘI NE AȘTERNUSE — LA UMBRA MORȚII — CULCUȘUL UMILITOR AL TUTUROR CEDĂRILOR.

OMUL — CARE ÎN 1916—18 A ȘTIUT SĂ REZOLVE „PE TEREN", ALĂTURI DE MARII CĂPITANI, PROBLEMELE LUPTELOR SÂNGEROASE ȘI HOTĂRÂTOARE PENTRU REINTREGIREA NEAMULUI — ȘI-A LUAT ÎN SEPTEMBRIE 1940, NOBILA ÎNSĂRCINARE DE A VINDECA RĂNILE GRELE ALE ȚĂRII, DE A O REINTREGI ȘI A O AȘEZA PE DRUMUL LIMPEDE AL NĂZUINȚELOR FERME, CINSTITE ȘI GLORIOASE.

POPORUL ROMÂN ÎȘI GĂSISE ÎN SFÂRȘIT UN CĂLĂUZITOR.

DE ATUNCI NE-AM RECĂPĂTAT ÎNCREDEREA, DRAGOSTEA ȘI RESPECTUL: FAȚĂ DE NOI ÎNȘINE, DE ROMÂNIA, DE CONDUCĂTORUL TARE ȘI REALIZATOR.

FĂRĂ REGĂSIREA ACESTOR SENTIMENTE — PIERDUTE DIN VOINȚA ȘI PRIN GRIJA CONSTANTĂ A CELOR CARE NE-AU CONDUS PÂNĂ ATUNCI DE TEAMA AFLĂRII UNUI OM TARE ȘI EROIC — ȚARA NOASTRĂ AR FI PIERIT ÎNCET, ÎNCET, ÎN 2—3 GENERAȚII.

LA 6 SEPTEMBRIE, POPORUL ROMÂN — REGĂSINDU-ȘI POTECA DE LUMINĂ ȘI PĂSTORUL NIMERIT — A AȘEZAT PRIMA PIATRĂ DE GRANIT, LA TEMELIA ROMÂNIEI REINTREGITE DE MÂINE!

nstantanee dela SERBAR

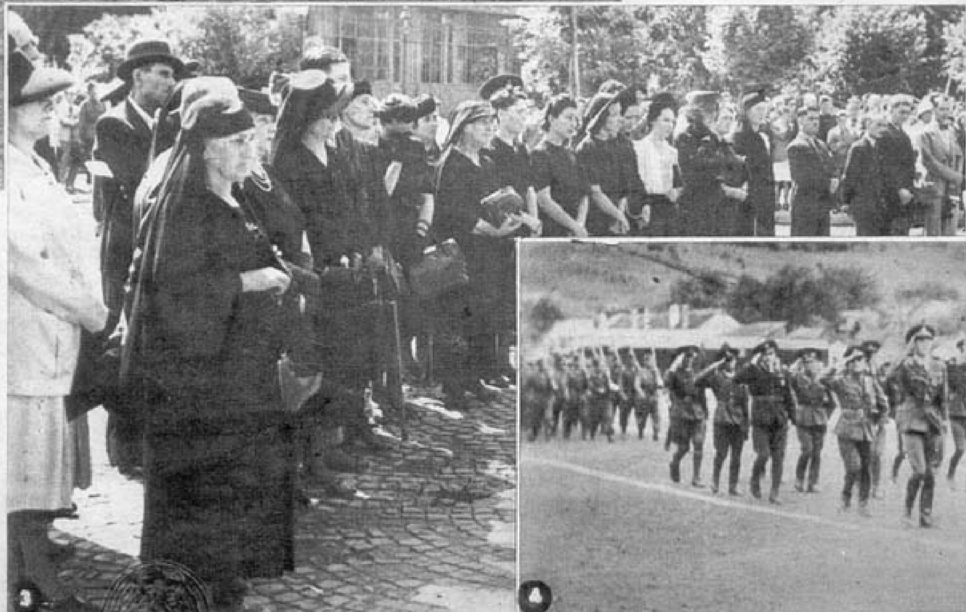
IN ANUL ACESTA, DE VICTORII ŞI JERTFE SPRE DEOSEBIRE DE ANII DE LINIŞTE DE DINAINTEA RAZBOIULUI, SERBAREA AVIAŢIEI A PRILEJUIT UN SCURT ŞI ENERGIC EXAMEN AL FAPTELOR DE ARIPI DATORITE VREDNICILOR NOŞTRI SBURATORI IN RAZBOIUL ANTIBOLŞEVIC.

IN TOATE GARNIZOANELE CU UNITAŢI AVIATICE, ACEASTĂ SOLEMNITATE A AVUT LOC INTR'O ATMOSFERĂ SOBRĂ DE INALT OMAGIU PENTRU CEI CAZUŢI, DE ADANCĂ MEDITAŢIE PENTRU CEI CE VOR DUCE INAINTE FAIMA ARIPILOR ROMANEŞTI.

DĂM ACI CATEVA ASPECTE DELA ACEASTĂ SERBARE.

5

Bucureşti, în faţa onumentului aviatoor, conducătorii aţiei noastre, alături invitaţii aviaţiilor iate în timpul slujbei ligioase. In primul nd, dela stânga la eapta: G-ral de div. . Popescu, G-ral de cadră Gh. Vasiliu, ral de escadră amiro Enescu, G-ral iator Gerstenberg aşatul aeronautic geran, Colonel av. Paientola ataşatul aeroutic italian, G-ral de cadră Em. Ionescu.

3

4

lor. In planul prim: Lt. Obs. Theodor Roman.

DOBRAN ION

3. Familiile aviatorilor căzuți pentru patrie la festivitatea din Capitală.

M A

4. Defilarea sburătorilor la serbarea aviației din garnizoana Blaj.

5. Serbarea aviației la Craiova. Comandorul M. Tricup sărută Crucea.

PIPIȚU

7. La Iași: D. General de Escadră aviator Gheorghiu Ermil vorbind asistenței.

La București: D. G-ral de escadră Ramiro Enescu rostindu-și cuvântarea.

8. La Blaj: Defilarea drapelului Flotilei de aviație.

Rolul covârşitor al AVIAŢIEI IN RAZBOIUL ACTUAL

CHARLES RICHET într'un articol publicat în „*Revue des Deux Mondes*", înainte de izbucnirea războiului în 1939, a ţinut prin însuşi titlul ce l-a dat acelui articol „Aviaţia triumfătoare", să scoată în relief progresele uimitoare ce s'au realizat în navigaţia aeriană prin sporirea vitezei aeroplanelor şi prin asigurarea siguranţei sborurilor la mari distanţe. Richet a stăruit însă mai mult asupra aviaţiei civile ca mijloc de transport rapid în spaţiul aerian şi deci ca factor revoluţionar în materie de comunicaţie, nu numai intercontinentale, dar şi transoceanice şi mondiale.

El a atras atenţia publicului ce nu avea încredere deplină în acest instrument de sbor asupra progreselor realizate în materie de navigaţiune aeriană, punându-i la dispoziţie materialul documentar convingător, de unde rezultă, că numărul accidentelor în aviaţie în raport cu numărul sborurilor efectuate, s'a redus la minimum şi nu întrece numărul accidentelor de cale ferată.

In ce priveşte aviaţia militară, ca armă ofensivă şi defensivă, s'a dovedit în războiul actual că ea are un rol covârşitor, atât în operaţiunile combinate aero-terestre, cât şi în operaţiunile combinate aeronavale. Ea nu mai este o armă auxiliară, cum a fost în războiul trecut din 1914-1918, ci o armă de primul ordin, care prin intervenţia sa pe teatrele de războiu poate fi hotăritoare. Aviaţia, tocmai prin faptul că poate domina spaţiul aerian, îndeplinind variatele sale misiuni — recunoaşteri, atacuri prin surpriză în ajunul, sau în *prima fază a* operaţiilor ofensive, împotriva poziţiilor şi liniilor inamice, a aerodromurilor din imediata apropiere a zonei de luptă, ca şi împotriva obiectivelor militare din spatele frontului (căi de comunicaţie, noduri de cale ferată, concentrări de trupe, centre industriale, instalaţii portuare, baze navale, lucrări de fortificaţii ş. a.) a ajuns să ocupe primul plan în tactica şi strategia modernă a războiului totalitar întreprins în aer, pe uscat şi pe apă. Aviaţia a ajuns la un asemenea rol, căci ea dispune de factorul viteză, graţie căreia poate să activeze în spaţiu şi în timp în condiţiuni deosebite de toate celelalte arme; să *transporte focul* la distanţe considerabile şi deci să atingă obiectivele militare cele mai îndepărtate în cel mai scurt timp posibil.

Incă dela începutul războiului actual, beligeranţii au dispus de avioane de bombardament cu o viteză de 500—600 km. la

oră, care pot transporta mai multe
de bombe şi torpile la 1000 km.
avioane de luptă şi de vânătoare,
comparativ cu tipurile primitive fol
în războiul trecut oferă caracterist
calităţi ce le asigură o rază mai ma
acţiune. In campania din Polonia din
tembrie 1939, formaţiile aeriene ger
au dispus de: „bombardiere" special
pide (Iunkers-Iu 87), de aparatele î
caj „Stuka" cu redresare automată,
şi în campaniile următoare din curs
cestui război s'au dovedit a fi superio
de avionul de vânătoare Rapid, rezi
şi maniabil şi de avionul-torpilor, ca
revoluţionat, nu numai războiul ae
dar şi tactica şi strategia războiului
dern combinat: aero-terestru şi aer
val.

Vânătorul modern aerian faţă de ce
1914-1918 apare ca un monstru: pu
sa motrice s'a înzecit; tonajul şi v
sa s'au împătrit; numărul armelor sal
multiplicat, aşa că puterea focului s
de 6-8 ori mai mare decât a strămo
său. Avioanele de vânătoare „Monopl
din 1914-1918 cântăreau 500-700 kgr.
când cele din 1939-1942 cântăresc 3
şi cu toate acestea sunt mai uşor de
nevrat, mai suple şi mai iuţi.

Avionul de luptă modern a deven
el un instrument înfricoşetor cu toa
parenţa sa elegantă, căci îşi ascunde
şi armele de bord Ce deosebire e
avionul de luptă cu o singură mitra
din 1914-1915 şi cel din 1942, care
pune de mai multe mitraliere combi
şi tunuri!

Interesant şi instructiv este faptu
tocmai Germania a reuşit să dispun
cea mai puternică şi modernă aviaţie
litară, când ea n'a avut niciun aparat
la 1934, căci după clauzele militare
tratatului dela Versailles i s'a interz
dispună de forţe aeriene militare pe
Anglia, Franţa, Statele Unite şi Rusi
vietică dispuneau de flote aeriene.
1934 situaţia s'a schimbat. Germania,

mbe de calibru greu sunt transportate „în tren" la avioane

clarând egalitatea sa de drept în materie de înarmări, nu s'a mai considerat legată de obligaţiunile ce i s'au impus prin tratat, nici cu privire la organizarea şi sporirea forţelor sale de uscat nici cu privire la organizarea şi sporirea forţelor sale aeriene şi navale.

In Aprilie 1935 Germania a pus cele dintâi baze aviaţiei sale de războí prin organizarea a două escadrile de vânătoare. De atunci, sub impulsul mareşalului Goering, comandantul aviaţiei germane, s'au făcut sforţări uriaşe de către industria aeronautică spre a construi aparate de bombardament, de vânătoare, de recunoaştere şi de antrenament, într'o cadenţă impresionantă.

Dela 0 avioane în 1934, Germania a trecut brusc la 2800-3000 de avioane de prima linie, la sfârşitul anului 1938.

Cifra aceasta a fost apoi sporită.

Dacă ţinem seamă de situaţia numerică a aviaţiei germane de la sfârşitul anului 1938, iată care a fost compoziţia forţelor sale: mai puţin jumătate din aparate au fost construite în 1936 - 1937 (cu tehnica 1933 - 1934); iar peste 50 la sută din aparate au fost construite dela Iunie 1937 încoace (cu tehnica 1936).

Specialiştii au admis, că în cursul anului 1938 Germania a întrebuinţat pentru fabricarea avioanelor şi motoarelor lor, 120.000 de lucrători cu o mare capacitate de muncă (aproape 7 milioane de ore de muncă pe săptămână).

Producţia lunară la sfârşitul anului 1938 în avioane şi motoare a fost evaluată aproximativ la 350-400 avioane şi 1000 de motoare.

Industria aeronautică germană a asigurat apoi fiecărei escadre rezervele necesare; iar şcolilor de pilotaj şi de antrenament, echipagiile în raport cu necesităţile ansamblului forţelor aeriene.

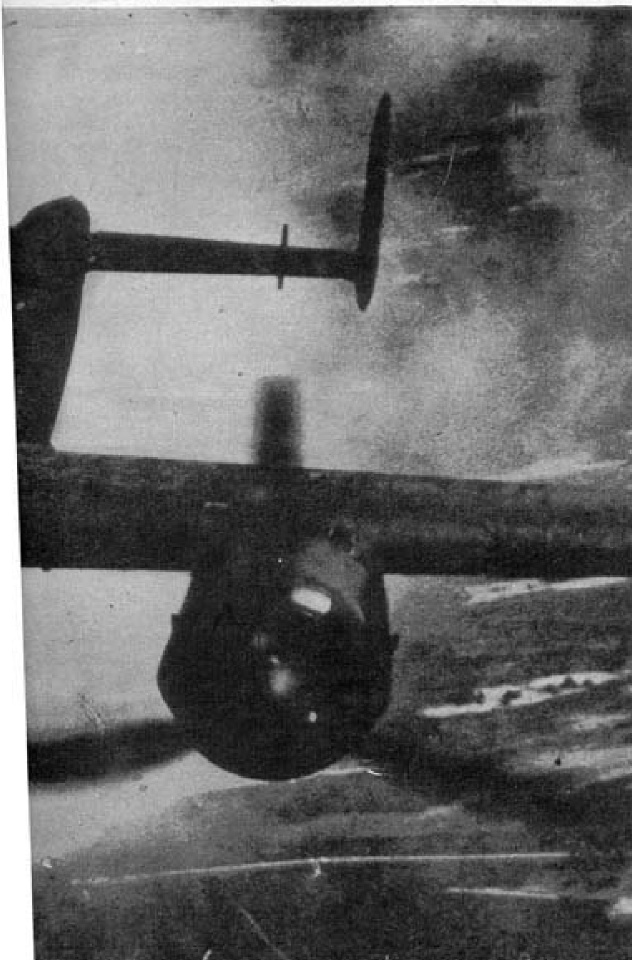
Germania a intrat în războì cu aparatele cele mai moderne de vânătoare — cum sunt tipurile *Messerschmidt B. F., 109 Heinkel III, Dornier Do-17, Heinkel HE-170, Junker*, etc., având viteze de 400-500 km. la oră: iar cele de bombardament o capacitate de transport de 800-2000 kilo bombe. Alte tipuri moderne de aparate de bombardament şi de vânătoare au fost construite în ultimul timp.

Importanţa aviaţiei militare ca armă modernă de primul ordin a ieşit în evidenţă în războiul germano-polon din Septembrie 1939. Escadrele aeriene germane au avut atunci câteva sute de bombardiere speciale rapide *(Junker-IU 87)*, care au intervenit împotriva obiectivelor terestre după o metodă ce le-a asigurat invulnerabilitatea. Acel războì-fulger dacă s'a sfârşit în trei săptămâni dela deschiderea ostilităţilor se datoreşte în primul rând aviaţiei germane, care a avut avantagiile iniţiativei şi superiorităţii cantitative şi calitative. In celelalte campanii din Occident şi din Orient deasemenea aviaţia germană a dovedit superioritatea sa prin admirabila ei organizaţie, prin valoarea echipagiilor şi prin calitatea diferitelor tipuri de aparate.

Rolul covârşitor al aviaţiei în războiul aero-terestru s'a dovedit şi în cur ' actualei ofensive a forţelor germane, române şi aliate depe frontul de Sud - Oriental.

Războiul aero-terestr
Fritz Fischer (Illustrir

Generalul aviator german, Quade, într'un articol recent privitor la activitatea şi rolul aviaţiei germane în cursul ofensivei depe frontul de Sud - Oriental, a constatat: în faza întâia a ofensivei, misiunea principală a aviaţiei a fost să asiste armata de uscat în operaţiile de străpungerea poziţiilor şi a liniilor inamice şi să combată arma aeriană sovietică bazându-se pe factorul surpriză. Formaţiunile masive aeriene germane şi-au făcut apariţia la un moment dat în zona operaţiilor şi au atacat cu succes toate obiectivele indicate: adăposturi, poziţiile artileriei şi aerodromurile sovietice din apropiere, în vreme ce escadrilele de vânătoare au asigurat stăpânirea aerului deasupra teatrului bătăliilor. A doua sa misiune a fost aceea de a ataca liniile de comunicaţie ale inamicului folosite pentru transportul rezervelor în diferite puncte ameninţate ale frontului, ca şi al materialului de războí.

In faza a doua a ofensivei, după prăbuşirea frontului sovietic, aviaţia germană a avut misiunea să tulbure şi să bareze căile de retragere ale coloanelor inamice şi să le nimicească.

Dacă mareşalul Timocenco n'a putut să organizeze o retragere ordonată şi să-şi regrupeze forţele pe o anumită linie de apărare, iar trupele sale au suferit pierderi dintre cele mai grele, — toate acestea se datoresc în primul rând aviaţiei germane şi în al doilea rând formaţiunilor blindate şi motorizate, care au urmărit şi întrecut coloanele sovietice în retragerea lor.

Pe când în războaiele trecute ritmul retragerei armatelor bătute era impus de marşul forţat al infanteriei, în războiul actual el este impus de formaţiunile motorizate şi moto-mecanizate şi grav turburate de aviaţie, care are avantagiul vitezei extraordinare, graţie căreia ea cade repede asupra coloanelor în marş, dezorganizându-le şi ameniţându-le.

Aviaţia are apoi un rol covârşitor şi în războiul maritim, care a devenit aero-naval.

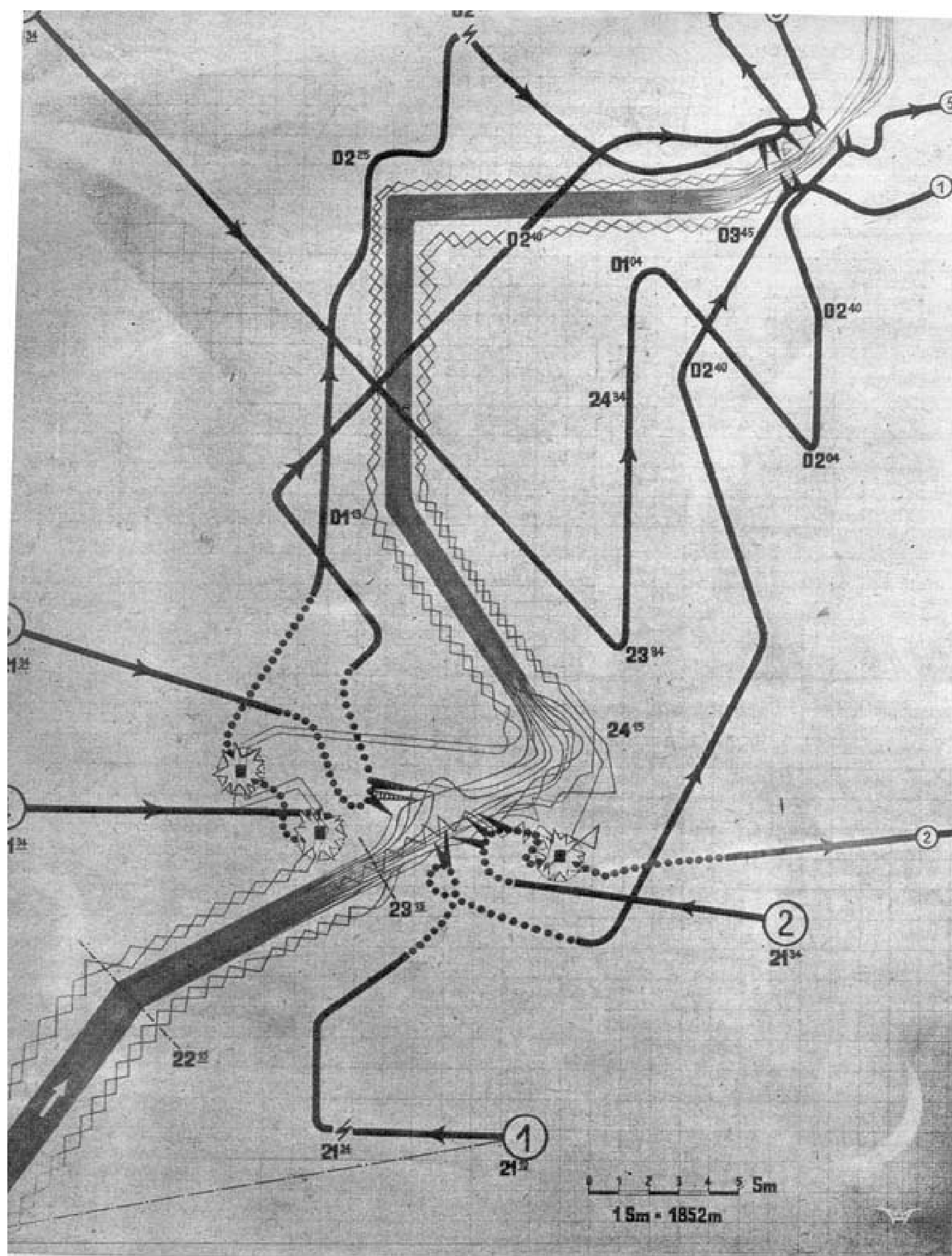
Până la 1939 a dominat pe mări vasul de suprafaţă, impunătorul şi puternicul vas de linie, cuirasatul şi crucişătorul; de atunci încoace el a fost pus în stare de inferioritate de avion. Duelul între vasul de suprafaţă şi avion nu mai este favorabil celui dintâi. Azi nu se mai poate aventura o formaţiune navală în largul mării fără vasul port-avion şi nici un convoi de vase de transport, fără să fie protejat puternic de o escadră de vase de războiu şi de avioane.

Domeniul oceanelor şi al mărilor nu mai aparţine de fapt decât aceluia care stăpâneşte şi oceanul aerian, adică avionului care poate în colaborare cu formaţiunile navale, să turbure căile de comunicaţii maritime ale inamicului şi să provoace scăderea tonajului flotei sale comerciale.

De aceea aviaţia a revoluţionat tactica şi strategia războiului mondial.

ROMULUS SEIŞANU

Așa atacă submarinele germane

① La ora 21.10 acest submarin observă un fum slab în direcția soarelui care apune, se îndreaptă în mare viteză într' acolo și descoperă un convoi puternic, cu o viteză medie de 9 noduri. La ora 21.34 submarinul dă o radiogramă, se ațină în calea convoiului, se scufundă, scufundă două vase și se desprinde de convoi.

② La ora 21.34, submarinul primește radiograma, atacă convoiul, trage trei torpile dintre care două își ating ținta și este bombardat cu bombe submarine, dar scapă cu avarii și se întoarce.

③ Submarinul poate scufunda cu trei torpile două vapoare, care în învălmășeala atacurilor 1) și 2) îi ies în față.

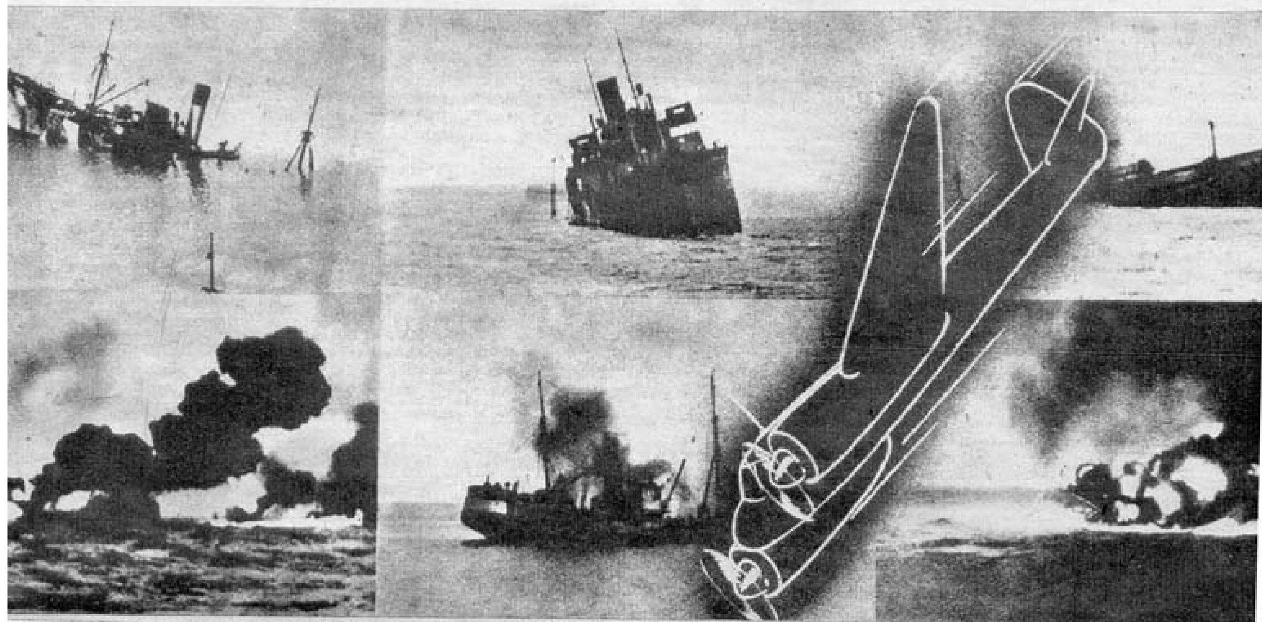
④ Submarinul este respins de escortă înainte de a fi putut trage, dar poate scăpa de urmărire. Scurt timp după ieșirea la suprafață el ajunge iarăși în contact cu convoiul care încearcă să scape de submarine printr'o schimbare bruscă a drumului. Cu cât se lasă mai mult întunerecul, submarinul se apropie tot mai mul de convoi, iar la ora 2.40, după alte schimbări neașteptate ale drumului convoiului, submarinul comunică luarea contactului La ora 4, submarinul iese la suprafață ș scufundă trei vase din convoi, trăgând î direcția lunii care răsare.

⑤ Acest submarin era prea depart pentru a mai putea sosi la timp la primu atac. El operează în direcția generală deocamdată fără rezultat. La ora 2.4 primește radiograma, atacă la suprafat și scufundă două vase.

① După ce s'a desprins de convoi, sub marinul operează iarăși în direcția dr mului probabil, iar după radiograma del ora 2.40, scufundă cu patru torpile dou vase mari. Două torpile și-au greșit țint

③ După ce a ieșit la suprafață, su marinul a regăsit convoiul, dar deoare acesta și-a schimbat brusc drumul fiindcă vizibilitatea a scăzut, submarin și-a pierdut iarăși contactul. Radiogram dela ora 2.40 îl readuce la convoi. scufundă cu două torpile iarăși un v de comerț și un distrugător.

Cinci submarine au scufundat în do atacuri, cu nouăsprezece torpile, pat sprezece vase de comerț și un distrugăt Iată o noapte a unui convoi ce îndreaptă spre Anglia, o noapte d numeroasele nopți ale numeroase convoiuri!

își iau sborul sub comanda căpitanului aviator Puiu Roșescu.

Deasupra liniilor noastre este surprinsă o compactă formație de bombardiere sub protecția a peste 24 avioane de vânătoare.

Patrula căpitanului Roșescu atacă. E o încercare primejdioasă.

Sovieticii se retrag fără a arunca bombe. Avioanele de protecție roiesc lipsite de coeziune.

Un al doilea convoi este observat din timp. Cei șase coechipieri se strecoară prudenți prin barajele antiaeriene sovietice. Slab proteguite, bombardierele se reîntorc.

La scurt interval, între Dalnic și Liebenthal este interceptat un val de 12 bombardiere, însoțit de o impresionantă unitate de vânătoare...

Atacul se dă prin surprindere. Vânătorii sovietici răspund. Nu sunt lipsiți de hotărîre și au inițiative temerare.

Profitând de angajarea luptei între vânători, primele trei bombardiere coboară grăbite înspre liniile noastre.

Căpitanul Roșescu observă. Nu șovăe. Printr'o aruncătură semeață se desprinde din luptă, trece pe sub avioanele de escortă a celor trei bombardiere și atacă. Unul din bombardiere se învălue în limbi roșii de flăcări. Un nor negru de fum. Doborît.

Spre cel de al doilea bombardier! Vânătorii sovietici îl urmăresc și deschid foc. Roșescu nu vrea să vadă. Rafale lungi. Și, ultimile. Bombardierul inamic se înclină. Virează în loc. O panglică neagră coboară spiral înspre pământ. A fost un inamic...

Impresurat, Roșescu încearcă drum către coechipieri, singuri în luptă. E surprins. Și lovit în plin. O explozie puternică. Avionul se desprinde din încheieturi. Bucăți mici din aripi flutură în aer. Un nouraș de fum negru își întinde marginile. Atât. A fost un camarad...

Alarmele continuă.

Escadrilele nu mai pot face față. Unele patrule alimentează și pleacă doar cu odihna aceasta.

Sovieticii sunt urmăriți și vânați fără cruțare. Dela Dalnic vești puține. Haotic bubuit de tun.

Orele 16.

Decolează Gheorghian, urmat de Vintilă Brătianu, Mucenica, Greceanu Tudor și Lungulescu.

Patrula ajunge în sector. Nimic. Căpitanul Gheorghian este chinuit de nefirescul situației.

Se patrulează atent. Liniște.

Spre Sud, unul din coechipieri observă un intens foc al artileriei noastre antiaeriene. Patrula se îndreaptă într'acolo.

Deasupra limanului, trei bombardiere sovietice.

Patrula e gata. In cel dintâiu picaj, aripa dreaptă a avionului pilotat de Gheorghian se desprinde și se vântură ușor în aer. O clipă, și, avionul se îndreaptă către pământ în răsuciri din ce în ce mai repezi. Curând portierele carlingei sar în lături. O fâșie albă, apoi, calota parașutei.

Salvat.

Coechipierii căpitanului renunță la atacul bombardierelor și sboară cerc în jurul parașutei. Groaza îi împietrește. Vântul îndreaptă parașuta în liniile inamice. Brătianu va ateriza în lanurile în spre care ea coboară.

Din senin însă, nouă avioane inamice de vânătoare se năpustesc asupra parașutei. Cei patru coechipieri le întâmpină. O luptă aprigă. Un avion sovietic se strecoară abil înspre parașută. Trage. Proectilele luminoase trec aproape de Gheorghian. De la el, nici un semn de viață. Avionul sovietic se întoarce. Sfârșește însă în câmpul mitralierelor deslănțuite de doi coechipieri.

Cpt. av. Gheorghian lângă avionul său „Sybille"...

Becurile roșii semnalizează limita de benzină. Orice încercare e de prisos. Năframa albă a parașutei a poposit în lanuri, la inamic.

In orizont se distinge o patrulă de IAR-uri.

Târziu...

Livada cu hiene primește pe cel mai temerar și iubit sburător: Cpt. av. Gheorghian C., comandantul unei escadrile de vânătoare...

Seara împletită din liniști, pâcle și durere. Intrăm în corturi. Două paturi alături. Cuverturile le acoperă îngrijit. Pe unul o șapcă și flori de romaniță. Pe celălalt, o tunică cu trei trese și panglica Virtuții Aeronautice. Deasupra lor, înțelesul înalt al unui singur cuvânt: Patrie.

Ion Istrăteanu

...e un aerodrom de lucru, regretatul Lt. C-dor ...pișteanu este felicitat de către comandantul unei mari unități aviatice

Convoi de vase inte...

IMAGINI

1. Frații Ră
bravi sbu
escadrilă
româneas

2. Activitat
o baterie
româneas

3. Domnul
Jienesc
Aerului,
săi sbură
linia de

Cronica literară

de VIRGIL CARIANOPOL

Cuvânt de început; ION BĂLEANU: Ordin de Misiune

Hotărît lucru : Domnul Comandor Al. Demetrescu, directorul revistei acesteia, este un om de cultură, de bun simţ şi de suflet. „Magazin Aeronautic" este o revistă şi ilustrată şi „de propagandă". O asemenea publicaţie — în anumite şi din păcate multe concepţii — nu este de neapărată nevoie să fie şi „de cultură" în înţelesul cel adevărat al cuvântului. Asta este pricina că absolut toate revistele noastre „ilustrate" sterpe de conţinut, nu opresc sufletul, iar ochiul nu află sens estetic în desfăşurarea faptului expus. Nu este nevoie să citez titluri. Luaţi oricare din revistele în gen şi veţi spune ca noi.

Din acest amalgam tipografic — în care condiţia „tehnică" se socoteşte că poate suplini foarte bine cealaltă condiţie „culturală" — se ridică tot mai temeinic revista aceasta „Magazin Aeronautic" care încearcă şi — iată — isbuteşte să croiască un nou, gen de revistă ilustrată — acela de „cultură". Revista ne-a căzut în mână anul trecut şi din capul locului ne-a surprins aspectul ei ca valoare estetică şi conţinut, nu numai ca propagandă şi fotomontaj. Ba, sincer vorbind, ne-a cucerit chiar şi fotomontajul şi aranjarea în pagină, chestiuni de natură tehnică din care domnii Gion şi Andreescu au isbutit să facă „artă".

Atunci am scris chiar un articol despre revistă într'un ziar de dimineaţă, articol în care ne arătam bucuria că însfârşit s'a găsit cineva la noi să ne pună la îndemână o revistă luxoasă „de conţinut", nu numai de vopsea superficială.

Acum, datorită colegului întru ale literaturii Ladmiss Andreescu, domnul Comandor Demetrescu, directorul şi animatorul revistei, ne pune la dispoziţie în fiecare număr câte o pagină pentru „cronica literară".

Iată o idee ! mi-am zis.

Revista aceasta este prima în gen care oferă cititorilor o pagină de informaţie literară.

Şi am primit să fac cronica literară a revistei „Magazin Aeronautic", cu entusiasm şi dragoste.

Cititorul va afla în pagina aceasta bilunară, o informaţie cât mai exactă asupra cărţii bune, asupra cărţii care trebue întradevăr citită. Socotim că vom putea să ducem la cap totdeauna gândul de a informa cinstit şi exact pe cititori asupra mişcării literare dela noi. Cartea bună va afla cuvânt bun; cartea rea va primi cuvânt de ocară.

Revista „Magazin Aeronautic" fiind răspândită într'o masă de cititori prin excelenţă „de cultură" aceea a sburătorilor, socotim că referinţele noastre literare vor avea un rost bine definit de a informa, de a recomanda ce e bun, sau a repudia ce e rău.

Acestea fiind spuse, înainte de a porni la drum, ţinem să mulţumim celor ce ne-au chemat în mijlocul lor şi să glăsuim creştinescul: Doamne ajută !

✵

Din vălmăşagul de cărţi care apar şi în special acelea traduse cu picioarele, fie de evrei deghizaţi sub nume româneşti, fie de oameni cari nu au nimic comun cu literile, apar ca nişte flori suave, acele cărţi micuţe ca număr de pagini dar mari în adevăr în lumină şi poate prea mari pentru cei care trebue să le citească.

Desigur, cartea de războí, căci de aceasta este vorba, nu poate fi astăzi o carte de temeinicie literară. Cărţile în adevăr mari nu se pot scrie sub impresia momentului, dar ori cum, acestea care se scriu astăzi, sunt premergătoare marilor opere. Ele sunt avantgărzile literaturii de mâine. Ele plămădesc şi pregătesc atât pe scriitor cât şi pe cititorul care n'a apucat apocalipsul războiului în curs.

Şi au apărut, slavă Domnului, destule cărţi de războí. La noi, pe lângă faptul că aproape toţi reporterii şi scriitorii care au luat parte la războí, şi-au scris însemnările, uneori fără pretenţii literare, au mai scris şi destui de aceia care au auzit tunul numai la cinematograf.

Am citit rând pe rând, tot ce-a putut da tiparul în acest sens. Fiecare s'a întrecut în a slăvi puterea şi spiritul de sacrificiu al soldatului român, dar cei mai mulţi probabil în fuga de a da cât mai mult în cărţile lor, nu au făcut altceva decât să descrie.

Şi într'un fel, poate că nu au făcut rău. Ion Misir a scris „Fata Moartă", dacă nu mă înşel, 20 de ani după războí. — O carte ca să nu moară trebue dospită, lăsată să te tortureze, să te înebunească dacă se poate şi numai în momentul când simţi că nu-i mai poţi suporta greutatea, numai atunci să te decizi s'o scrii. Altfel, adică fără această condiţiune, cartea nu face decât oficiul de informaţie.

Nu este momentul să clasificăm şi aceste cărţi de strictă actualitate. Acum, fiecare dă ce poate şi cum poate. Lumea este avidă, vrea să ştie, să cunoască şi nu se mai opreşte la micile defecte, în faţa cărora altădată ar fi rămas deziluzionată.

Aviatorii scriu cărţi de aviaţie, infanteriştii care cunosc prăpădul, descriu scene înfiorătoare, marinarii luptele cu valurile şi cu duşmanul care riscă să iasă din fiecare val, tanchiştii despre monştri de oţel, iar poeţii cântă, cântă şi preaslăvesc indiferent de felul luptătorului, soldatul, soldatul acesta, care ştie să moară râzând şi care ştie să facă din pieptul său zid de oţel.

Una dintre aceste cărţii, o am astăzi în faţă. E vorba de cartea d-lui *Ion Băleanu*, intitulată atât de simplu şi de frumos *„Ordin de Misiune"*.

Pornind simplu, adică aşa ca şi cum ai vorbi, sau te-ai destăinui unui prieten, ca să nu vorbeşti singur, autorul acestei cărţi, povesteşte fericit sau resemnat, peripeţiile celor patru luni, cât a *„stat în alarmă"*.

Sunt aci bucurii şi tristeţi pe care nu le poţi găsi decât la un adevărat aviator şi nu le poţi simţi decât în mijlocul acestor neînfricaţi vulturi ai neamului românesc.

Scrisă viu şi mai ales sincer, fără pretenţie, cartea d-lui Ion Băleanu excelează întâi prin simplitate şi apoi prin cursivitatea autorului.

Incerc să-mi memorez şi să simt la fel cu autorul, satisfacţia unui sbor, bucuria unei misiuni reuşite sau tristeţea cu inima aproape oprită din bătăi, a clipei când privind pe cer întoarcerea din misiune, ochiul numără departe în zare, un echipaj mai puţin.

Ce groaznică şi ce lungă este aşteptarea, pentru cei ce au rămas pe sol, până se întorc cei plecaţi înspre duşman! Desigur, acest sentiment nu-l poţi simţi decât acolo departe, sub focul războiului şi tocmai asupra acestei părţi se pare că nu stărue autorul.

Dar atunci când ai dorul de a scrie, tot ce ai de scris, cuvintele se lipesc, figuri se înalţă şi se conturează dintre litere şi fără să vrei, dai exact ceea ce gândeşti. Aşa este cartea d-lui Băleanu. D-sa, în afară de descrierile maestoase pe care le face în lucrarea sa, are şi darul, marele dar de a sugera.

Cu cât citeşti, cu atât gândul se învolbură, te fură, priveşti aievea bătăliile de deasupra cine ştie cărei păduri, oraş sau ape, mâinile ţi se încleştează pe carte, fălcile ţi se strâng şi cu bătăile inimei din ce în ce mai repezi, ţi se pare ţie cititor, că însuţi devii aviatorul Vârjaghie, Caloianu sau Emil, ca apoi să răsufli uşurat, când autorul se îndură să scrie : *„Un singur echipaj contra a opt avioane de vânătoare inamice"*!

Seara la masă, a spus rugăciunea Vârjaghie „— Tatăl nostru carele eşti în ceruri... Şi totuşi nu ne venea să credem că a scăpat cu viaţă..."

Dar, cartea d-lui Ion Băleanu nu ne scuteşte nici de tragic. Tot aşa simplu, poate cutremurător de simplu şi de evocator, autorul povesteşte cu o seninătate amară, moartea locotenentului *Monciu Petre* din care redau un fragment:

„Drama locotenentului Monciu Petre este sguduitoare în omenescul ei, că nu i-a fost dat să treacă în veşnicie fără să nu calce şi pe punţile chinurilor, s'a murit în răbufnitura de obuz, odată cu aparatul, ca ceilalţi din echipajul său. Figura de maur frumos s'a luminat desigur, purtat pe umerii paraşutei, la gândul că nu-i ultima lui misiune. Sub el pământul basarabean îşi leagănă holdele să-l primească. Nu erau însă numai holde de grâu nesecerat şi ochii nelămuriţi ai ţăranilor din kolhoz, care îi priveau scoborirea... l-au mai văzut şi ochii haini ai duşmanilor; o poteră călare şi tancuri speciale, mici şi perfide dela Comrat, au pornit să-l găsească. Un copil ne spune că a auzit două impuşcături.

Ţăranilor li s'a interzis să se apropie de locul de sacrificiu.

Intr'un târziu, tot copilul acela s'a strecurat şi l-a găsit pe Monciu gol, ucis şi prădat, cu un singur ciorap (ce scânteie de omenie se va fi stârnit în inima aceea de fiară, de i l-a lăsat?). Ceasul şi verigheta — inelul care-i glăsuia de soţia lui dragă, — i-au fost smulse cu câinie, i-au torturat piciorul cu lovituri de baionetă, martirizându-l. Asasinul şi-a lăsat cartea de vizită, pe ordinul de misiune al lui Monciu, unde a scris în limba lui, în ruseşte :

„A murit moarte câinească"
Monciu a murit eroic....
moartea lui Fulger.
Să moară Fulger? Poţi sfărma
Şi pe un voinic ce cuteza
Să 'nalţe dreapta lui de fier
Să prindă fulgerul din cer ?
Cum pier mişeii dacă pier
Cei buni aşa ?

Dar cititorul conştiincios poate găsi în cartea aceasta, pagini sublime. Domnul Ion Băleanu a reuşit să dea o carte revelatoare. Descrierile lui şi mai ales sinceritatea caracteristică luptătorilor, cu care trece dela o grozăvie la o stare de linişte, dau cărţii şi o adâncă superioritate.

—*„Femeile — spune autorul la pag. 109 — poate au sufletul mai senin — sunt mai curajoase, le văd cum traversează piaţa spre mare, câte una, câte două.*

Mă aşteptam să le văd cu figuri apocaliptice de ură; dimpotrivă sunt tot atât de femei... Le-a lipsit pâinea, apa, mai ales apa, dar unde au ţinut ascuns rujul de buze? Căci n'am văzut femee sub 35 ani, fără să aibă gura roşie, ca o tăietură de lubeniţă. Să fie fardul sărbătoresc al lor pentru primirea unor oaspeţi de seamă? Sau macul roşu lipit ostentativ pe gură... îmbrăcate simplu dar cochet unele, n'am văzut decât una singură cu o pălărie, o pălărie ca un coif cu panglici pe spate".

A FOST un camarad...

Cercul de foc din jurul Odesei se strânge anevoie.

Proteguit de un pustiitor foc de artilerie, inamicul rezistă. Avem pierderi grele.

Ne parvin veşti. O nouă ofensivă. Comandamentul forţelor terestre cere neutralizarea acţiunei aeriene inamice. In deosebi, a celei de bombardament din sectorul Dalnic...

12 Sept. 1941. Dimineaţă posom
tată. Cer cu tendinţi de acoperi
Nori de plumb din spre Nord. Picu
Oglinda lacului clipeşte. Picuă. Pl
trecătoare...

Spre Est se luminează. Adieri
vânt cald. Bubuit prelung de tunu
Ieri au trecut pe aci răniţi. Peste in
părtate aduceri aminte toamna fulg
argint şi linişte.

Cele dintâi patrule ale grupului F
pişteanu sunt gata...

Dâre albăstrue şi pocnitura înfu
dată a rachetei de alarmă. O mână
steluţe roşii coboară în arc apri
Vuetul sirenei. Strigăte. Pufnet int
rupt de motoare. Patru avioane işi i
sborul.

Curând în orizontul din pâcle de a
bastru, patru puncte. Patru sufle
Şi apoi, nimic.

Staţia de radio interceptează prim
mesaj: „La Freudenthal, bombardie
inamice însoţite de vânătoare. Ne î
dreptăm într'a colo". Atât.

O a doua patrulă îşi ia sborul.

Trec clipe de încordată aşteptare.
emit nenumărate apeluri. Nici un ră
puns. După câtva timp se prinde co
vorbirea dintre coechipieri.

Cele două patrule s'au întâlnit.
vântul e îndoit. Bombardierii şi vân
torii sovietici sunt atacaţi. Convoi
inamic se retrage grăbit. O misiu
întreruptă la timp. Vânătoarea sovi
tică răspunde însă şi lupta se înfirip
Mesagiile sfârşesc aci.

Prima patrulă se reîntoarce. Coech
pierii trec năluci unul după altul
deasupra aerodromului şi fiecare
avântă pe verticala lizierii. Ultim
leagănă odată din aripi. „Am dobor
un inamic" — aceasta înseamnă.

Soldaţii îşi trăesc bucuria prin chi
ituri şi capele svârlite în soare.

Comandantul surâde şi reintră s
lemn în cort...

Patrula rămasă de veghe în sect
semnalează o puternică formaţie in
mică. Cea de a treia patrulă îşi ia sb
rul în urletul sirenei.

Suntem obişnuiţi deopotrivă cu tr
da şi neastâmpărul.

Viaţa pe un aerodrom de vânătoar
pulsează iluminată de tinereţe şi in
dit. O trăeşti în plin, pătimaş şi ist
vitor. Cu bucurii care îndeamnă, c
dureri care înalţă. O vei reîntâl
cândva păstrată de soldat, — în mi
rea basmului popular şi pe haiducea
că urmă...

Orele nouă şi jumătate.

Frontul sovietic dela Dalnic a fos
străpuns în mai multe puncte. Ma
nădejdi în reuşita ofensivei. Inamicu
îngreunează înaintarea trupelor noas
tre, prin atacuri la sol ale vânătoare
şi printr'o intensă acţiune a aviaţie
de bombardament.

Comandamentul terestru cere o ime
diată reacţiune. Se transmit ultimel
informaţiuni asupra unităţilor aerie
ne sovietice.

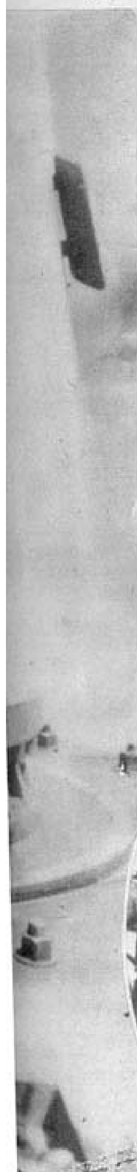
Alarmă!

Trei dintre cele mai încercate celul

Pentru fapta de curaj, o caldă strângere de mână din partea comandantului

RĂZBOI

4. Clipe de veselie la o escadrilă de bombardament aflată pe front *(foto Sorin Tulea)*.

5. Inspecția Domnului General Gh. Jienescu la o unitate aflată pe front.

6. Marele aerodrom dela Melitopol se află în mâinile sburătorilor români. Un tun antiaerian de pază pe aerodrom.

7. Hidroavioanele românești fac paza țărmului Mării dela Mangalia la peninsula Taman. Iată unul care este gata de decolare în orice clipă.

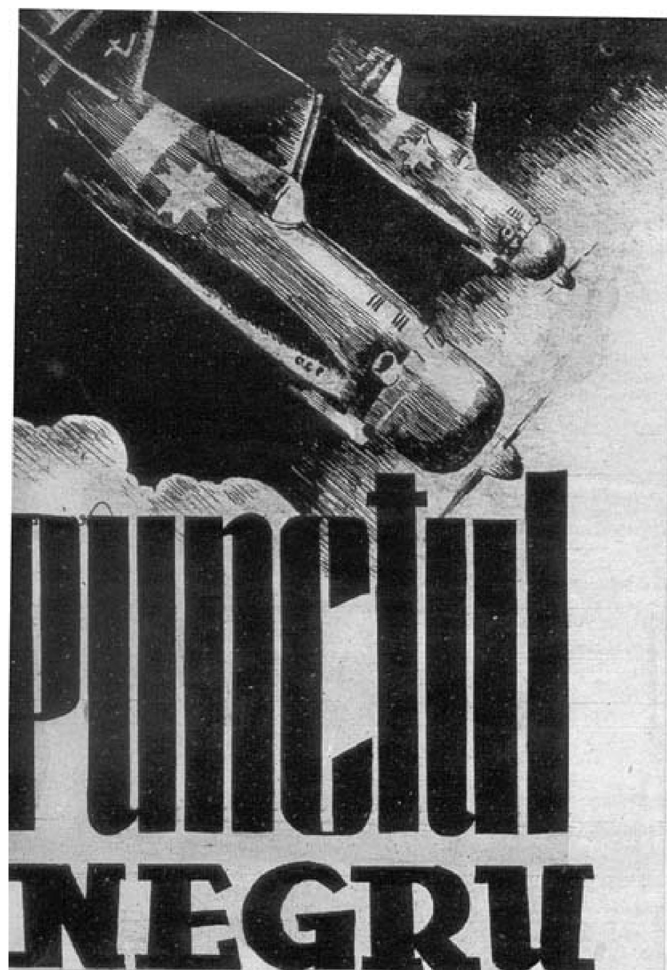
8. Avion de vânătoare românesc cu simpatica-i emblemă, înainte de decolare.

Punctul NEGRU

SE opriseră în inima stepei Nogay. Vânturile aduceau praful de pe drumuri parcă să le scoată ochii. Sufletul le era uscat de arşiţă şi glasul fără duh. Cârdul lor de sburători răsleţi aştepta să picure din văzduh stropii mântuirii. Şeful şi-a şters fruntea de sudoare cu dosul mâinii, şi-a rotit privirea printre sburători şi s'a dus spre cort, s'aştepte pe cei plecaţi în misiune.

Nimic nu se vedea pe întinsul stepei şi nici în golul cenuşiu al văzduhurilor. Parcă se terminase pământul. Nu li se mai auzea nici scâncetul dorurilor.

Depărtarea, pustietatea, le cimenta legătura sufletelor şi-i strângea în cercul înfrăţirei.

Să dispară unul dintre ei? L-ar fi căutat şi în gaură de şarpe şi l'ar fi înviat din cenuşe!

Sufletele li se desfăşurau ca burduful unui acordeon, intonând aceeaşi melodie plină de acorduri când triste, când vesele, după cum băteau şi vânturile.

—„ Un punct negru la orizont! Trebue să vină cineva dintre ai noştri".

Atunci mii de săgeţi desprinse din sufletul lor, străpungeau ochii şi sfârtecau depărtarea.

Jucau cu toţii de bucurie şi ridicau umerii să-şi facă sprijin capetelor în aşteptarea conturării mai clare a punctului negru.

—„ Avion amic! Sclipeşte cocarda tricoloră în soare".

Şi odată cu lumina tricolorului, li se limpezeau sufletele turburate în aşteptări.

Un viraj deasupra terenului de aterisaj, o mână peste carlingă şi avionul glisând deasupra lor, s'a aşternut cu botul în vânt, vânturându-le în nori de praf pulberea aşteptărilor.

Clocoteau de nerăbdare. Avionul de legătură aducea totdeauna veşti plăcute şi nimicuri ce ameţeau simţurile.

Roşescu, înalt şi subţire ca o prăjină despoiată, cu nasul lung şi roş, ochii mici şi verzi dar plini de lumin fruntea lată pierdută în luciul de aramă roşietică al cre tetului, doar câteva şuviţe de păr roşu în spre tâmp şi urechi, a păşit în mijlocul lor, întinzându-le mâna parcă le-ar fi împărţit daruri.

Totuşi mâna aceea aducea cel mai bun dar al pămâ tului lor, aducea pulsul sângelui brav ce-i clocotea în vin

— Şi voi mai sburaţi bărzăunilor!!?

Râdea, râdea clar şi până în mădulare.

Râsul lui lumina sufletele şi deslănţuia potop de veseli

— Dar tu ce faci cu vânătoarea Chivăţ?

— „Am făcut iar un raport să-mi dea o escadrilă Me. 109. Eu nu mă împac aşa uşor cu ideia de a luc în Comandament. Vreau să fiu acolo unde mi-au cre cut tulee şi aripi. Bine de voi! Sburaţi toată ziua".

Glasul lui Roşescu se subţiase şi un nod sec l-a făc să-şi răsucească grumazul şi să închidă o clipă portiţel luminei verzui a ochilor.

Dacă ar fi spus-o altul, poate trecea neobservat d camarazi, dar Roşescu îşi fărămiţa sufletul în mărt risirile-i sincere.

Cutia avionului a fost deschisă şi scrisorile, pach ţelele, ziarele şi revistele au fost împărţite la întâm plare, urmând chemările între camarazi.

— Măi ţigane, ai o epistolă dela logodnică?!?

— Grasule, ţie ţi-a venit un pachet cu grăsime.

— Taci sfrijitule, nu vezi că de bun ce eşti, nu-ţ vine nimic?!?

Şi omul slab, sfrijit cum îi spuneau, parcă se înco vriga mai mult la glasul camaradului său. Tăcea îngh ţind în sec şi încerca să înnece totul în răsfoirea une reviste.

— Măi sfrijitule, ţi s'a lungit nasul, şi Roşescu apropiindu-se zâmbitor, a scos un pacheţel mic din buzunar şi i l-a întins pironindu-l cu privirea.

Tăceau amândoi şi'n muţenia lor se cernea pulberea iluziilor.

S'auzeau răsufluri adânci şi crâmpee de fraze repetându-se ca o lecţie într'o sală spre sfârşitul orelor de meditaţii.

— „Măi Chivăţ, astă seară dormi la noi. Dormim câte trei într'o cameră, ca la spital. Să ştii însă că n'avem ferestre. O să-ţi fluere şi ţie vântul valsul stepei.

— Cu voi merg oriunde, nu mi-e teamă!...

Seara a coborât în inima stepei ca o bătrână cernită pe drumul din spre cimitir. Şoaptele s'au înteţit, frânturi din luptele cu bolşevicii se înnodau din gură în gură şi câte un hohot rupt din rărunchi, cădea ca un apostrof de acord.

Roşescu s'aprinse şi nu voia să cedeze, niciun argument nu-l convingea.

—„ Să sbor în patrulă de vânători! Nici mort n'aş întrerupe lupta.

Aş rupe cu dinţii şi nu mi-ar scăpa cu viaţă nici un bolşevic".

Ochii i se aprinseră într'un punct de foc sfredelind negura camerei în cercuri de lumini. Vocea-i era tot mai sonoră şi sufletul îi dogorea ca un răsuflu în baia de aburi.

— Măi Chivăţ măi, n'ai dreptate căci ori unde ai fi, poţi să-ţi faci datoria cu acelaş zel.

— Nu-i chiar aşa, de ce nu vrei să mă înţelegi? Una e să lucrezi pe pământ învârtind un creion colorat şi indicând lupta altora prin săgeţi şi alta să formezi un tot cu avionul şi să fulgeri văzduhul din rasul pământului până în stratosferă.

— He-i-i Chivăţ, vrei şi'n stratosferă!

Roşescu a râs şi lumina ofticoasă strecurată prin ferestrele fără geamuri, sclipea pe tigva lustruită, ce parcă s'aprinsese în neastâmpărul sufletului lui războinic.

Şoaptele s'au rărit. Din camerile vecine s'auzeau sforăituri obosite şi'n scâncetul uşilor legănate în vânturi, a murit un ultim cuvânt.

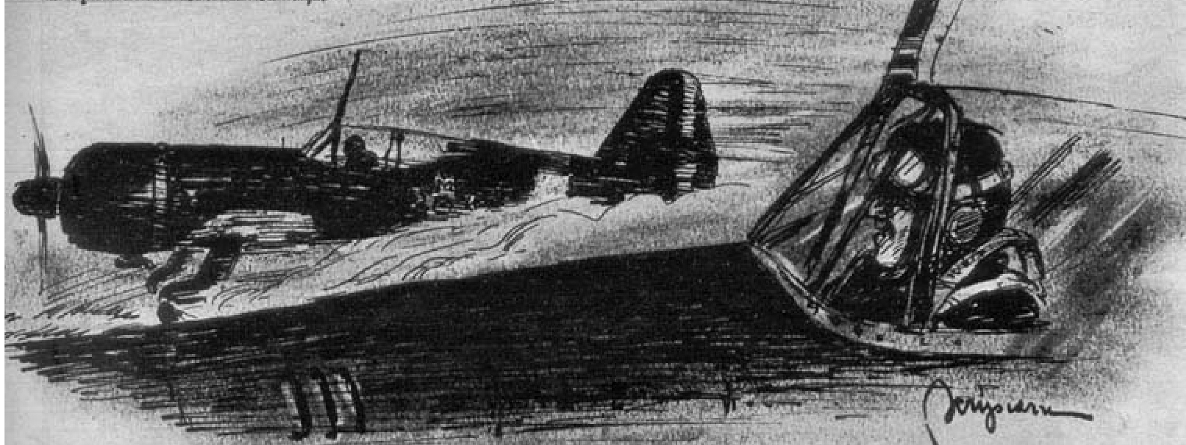
— ...escadrila de vânătoare

Noaptea se adâncea în golul stepei şi'n hăuitul ei alunecau visele acelora ce încă mai aveau suflet de copil.

— Bolşevici, Bolşevici ! !

Şi prin întunericul camerii se schiţă o figură cu braţele reschirate ţipând de groază şi încercând să se descurce din cearşaful ce-i înfăşurase capul şi umerii.

Uşile isbite se deschiseseră larg spre perete şi Roşescu luminat de lămpile de buzunar ale camarazilor, a început a râde, vroind parcă să acopere râsetele celorlalţi.

— „Ce-ai visat măi Chivăţ ? Ne-ai speriat cu ţipetele tale.. Bolşevici, numai Bolşevici ai în cap.

— Măi fraţilor, şi Roşescu a început a povesti coşmarul ce-l torturase. Vorbea rar şi gâfâind de parcă fusese adevărat.

Patul lui de sub fereastra fără geamuri, răvăşit şi schilodit şi azi se mai vede în ochii acelora ce au fost alături de el.

Visul, visul lui ciudat nu a putut fi înţeles decât târziu.

Un bolşevic în negru îi păruse lui că-l strângea de gât şi'n lupta aceea între vis şi viaţă, a scos strigăte de groază, sărind din pat în miezul nopţii ca să râdă şi el şi aceia ce poate azi plâng în muţenie.

Un punct negru s'a şters a doua zi peste zare şi nu l-au mai văzut pe Chivăţ venind, dar toţi s'au grămădit să răsfoiască primul ziar sosit pe ţărmul Azovului.

— Măi, Chivăţ comandă o escadrilă de vânătoare şi până acum are câteva victorii aeriene !

Ce om, nu s'a lăsat el până ce n'a sburat în patrulă de vânători !

Se va acoperi de glorie şi noi nu-l lăsam să plece. Omul şi locul !

S'a născut el să fie vânător şi vedeţi voi, ăştia sunt eroii, până ce nu-i frige focul, ei nu simt realitatea luptei. Le arde sufletul şi numai prin foc şi-l pot potoli.

Şi ziarul circula din mână în mână ca o cofă cu apă printre muncitorii dela seceriş. Acolo departe, în stepă, orice venea din sânul lutului lor, îi împăca.

După zile de luptă, aşteptau s'apară un punct negru pe dunga zării dar curierul aerian întârzia.

Ei îşi lungeau gâtul şi-şi holbau ochii şi orice mişcare la orizont, orice pată, orice punct, era pentru ei o aripă. Terenul lor întins şi pârjolit de arşiţă şi vânturi, se pierdea în nesfârşitul stepei.

Uscăciunea aceia parcă seca vlaga sufletului şi doar fărâme de ale pământului lor le mai adăpa şi-i mai înviora.

Zilele posomorâte cu ploaie măruntă şi deasă se luminau în răstimpuri în soarele depărtat al toamnei, ce privea pieziş şi duios.

— „Se vede, ui-te în direcţia soarelui, mai la dreapta lui un lat de palmă, punctul acela negru. E cursa, precis".

Şi privirile tuturor au început a înţepa soarele, ce cobora spre pârleazul asfinţitului.

— „Se măreşte punctul negru, s'aud motoarele, e cursa Ţigane ?

— „Taci dracului, Grasule, te bucuri că-ţi vine slănina.

Shakespeare a fost iar pomenit şi grupul lor se mărea văzând cu ochii.

Dela Comandantul Aviaţiei până la mecanicul de avion ce-şi tot sălta pantalonii, aşteptau avionul de cursă.

Şi punctul acela negru se mărea.

O pată mare cenuşie, apoi două aripi verzui s'au răsucit pe deasupra lor.

Necunoscutul le sfredelea inima în iluzii.

Fiecare aştepta ceva. Avionul s'a aşternut lin şi motoarele, rând pe rând s'au ambalat în piruete p[e] pământ.

Elicea a făcut ultimul tur şi fo[...] netul acela de vâslă repezită, s'[...] stins în inima nerăbdătoare a celo[r] ce aşteptau.

Pachete şi pachetele erau ridicat[e] în grabă şi nu era bucurie care s[ă] înnece aşteptarea, decât aceea de a-ş[i] fi auzit numele.

Ziarele au foit ca o porumbişt[e] culeasă, în vârtej de vânturi.

Cineva a îngânat oarecum desnă[...] dăjduit un nume prea cunoscut :

— „Roşescu", s'a dus şi Chivăţ

Chipul din ziar parcă voia să se desprindă, să se înalţe spre culmea albastră.

Pilotul avionului de legătură, car[e] până aci trecea pe la toate terenu[...] rile de aviaţie, le-a povestit lupt[a] aeriană în care Chivăţ se bătus[e] până la ultimul glonţ. Comandant a[l] unei patrule de Me. 109, voind s[ă] limpezească cerul pământului să[u] întunecat de hoarda bolşevică, se bă[...] tuse cu toată vigoarea şi convinge[...] rea lui de biruinţă ca totdeauna.

Şi biruise, şi acum camarazii î[l] vedeau acolo pe dunga zării, u[n] punct negru crescând între aripe[...] un zumzet de motor trecând pest[e] marea de sbucium a muritorilor d[e] rând, o luminiţă verzue, ieşită di[n] orbite, un râs sonor ce lumina ne[...] gura punctelor negre.

C. CORAVU

„TROIȚA AMINTIRII”

La o flotilă de aviație, comandată de Cpt Comandor Ionescu Stelian, s'a sfințit recent o troiță inchinată memoriei celor ce s'au jertfit cu atâta bravură, abnegație și devotament, pentru Patrie, Rege și Conducător.

Au fost de față la această pioasă solemnitate mai marii aviației noastre în frunte cu D-l General av. Jienescu, Subsecretar de Stat al Aerului.

Fotografiile de mai sus sunt câteva din instantaneele luate cu această ocazie.

1. D-l General c
Subsecretar
Aerului, depunâ
de flori la sfân

2. Aviatorii flotile
de sbor — lea
de gloriosul tr

3. D-l General
Subsecretar
Aerului, în mijlo
rilor, după ter
lemnității.

4. Decorarea unui tânăr și br

5. Inmânarea unei decorațiu
post mortem, soției celui j
Patrie.

Locot. Obs. MILITARU DUMITRU

MEDALION

Ziua de 7 Iulie 1941 ne-a adus emoții nebănuite. Dar de fapt ziua de 7 Iulie ne-a adus oțelirea, ne-a călit sufletele în lupta sfântă abia începută.

Sângele muribundului, prelingându-se printre degetele noastre, în timp ce-l dam jos din avion și-l așezam pe targă ne-a legat definitiv într'un jurământ tare, de nesdruncinat. Jurământul de credință către Țară, Rege și Conducător a fost sfințit în sufletele noastre de sângele cald al camaradului nostru Locotenent observator MILITARU DUMITRU.

Și-a dăruit sângele pe altarul Patriei. Fiecare aripă frântă acolo în luptă este o afirmare a vitejiei sburătorilor, o cărămidă la gigantica

In ziua aceea pleca pentru a doua oară într'o misiune fotografică, dedimineață nereușind s'o execute din cauza condițiunilor atmosferice nefavorabile.

Era o misiune fotografică cerută cu insistență de trupele terestre. Zona: Reni — Giurgiulești și șoseaua Bulgărica—Reni.

La ora 15 decolează, în echipaj cu Adjutantul av. DUȚA ALEXANDRU, unul dintre sburătorii de elită și Serg. mitr. KIS ȘTEFAN, un românaș, deși numai de 21 de ani, cu părul alb.

Trece pe deasupra terenului de unde, conform înțelegerii, trebuiau să decoleze patru vânători pentru a-i face protecția.

Jos, bondarii, cu aripile întinse scăldate în soare, nu se mișcau însă, cu toată curtea ce li se făcea de către I. A. R.-ul poreclit mai târziu „MOȘ COSTACHE" de către trupele terestre.

Locotenentul obs. MILITARU ordonă aterisarea.

Cu toate insistențele pe lângă Comandantul Grupului, nu reușește să obțină protecția vânătorii, între timp, primind altă misiune.

Atunci se hotărăște. Va executa cu orice preț misiunea și fără protecție, deși știa precis că zona unde avea să sboare era foarte bine apărată și foarte primejdioasă, deoarece la Bulgărica își avea terenul vânătoarea rusă.

— Cu Dumnezeu înainte Duță! spune el pilotului. Vom intra pe la Sud de Cahul și vom lua direcția Bulgărica.

De acolo, fotografiind, ne vom îndrepta spre Reni. Poate avem noroc să nu ne întâlnim cu „Ratele" sau să se ridice după noi dela Bulgărica.

Dela Reni o luăm spre Giurgiulești.

Kiș, atenție la vânătoare.

— La ordinul Dvs. Domnule Locotenent, răspunse zâmbind în poziția de drepți, adjutantul Duță, comandantul aeronavei sale.

Se înalță ușor și se îndreaptă spre Cahul. Ajung nestingheriți la Bulgărica. Aci locot. Militaru își notează repede informațiunile și după ce virează spre Reni, pune aparatul foto în funcție, conducându-și pilotul.

In adevăr au noroc. Vânătorii ruși nu se văd pe nicăieri.

Abia s'au apropiat însă de Reni și un foc de artilerie puternic îi primește. Au înălțimea de fotografiat.

Locot. obs. Militaru ordonă neclintire dela rută și neschimbarea altitudinei. Ar fi păcat ca tocmai aproape de terminarea misiunei și mai ales partea cea mai importantă a misiunei să o rateze.

Avionul plutește hotărît printre bulgărașii de fum a-i proectilelor de artilerie, ale căror spărturi își caută victima. Un viraj deasupra Renilor și avionul se îndreaptă spre Giurgiulești.

Locot. Militaru este numai ochi și nu ia în seamă ce se petrece în jurul aeronavei sale. Pe lângă fotografie, care trebuia să reușească, condițiunile atmosferice fiind admirabile, trebuia să aducă și informațiuni suplimentare.

Abia scăpați de artileria din zona Reni și la Giurgiulești îi primesc alte obuze, cu aceeași intensitate. Dar „MOȘ COSTACHE" își urmează calea nepăsător, cu toate că o schijă îi sfâșie pânza la un plan.

Prutul. Gata! strigă Locot. Militaru.

Pilotul, pune avionul într'un picaj accentuat.

Dar în acel moment, Locot. Militaru aplecat spre aparatul fotografie, scoate un ah, apoi un horcăit cade pe spate.

Lovit în piept! Mitraliorul î scoate pansamentul și caută să-i prească sângele care-i curgea șir inroșindu-i hainele.

Dar vai! îl oprește în față dar observă cum sângele îi curge inte prin spate. Glontele de un calib neobișnuit, trecuse prin corpul ero lui, lăsând în urmă un orificiu foar mare, prin care sângele curgea șir

Avionul pică vertiginos. Pilotul î întoarce capul și strigă râzând:

— Ne-am îndeplinit misiunea d locotenent, cuvinte care-i îngheaț pe buze când vede ce se petrece avion.

— Lovit! strigă Sergentul Kiș.

Cu inima strânsă de durere, adju tantul Duță, ia înălțime și cap con pas IVEȘTI, unde aterisează du câteva minute, aducând pe eroul lo cotenent Militaru, muribund.

Noi așteptam cu înfrigurare sos rea avionului, deoarece fusesem nunțați că a plecat într'o misiune fă ră protecție.

Veseli ne îndreptăm spre avion oprit la câteva zeci de metri, îns inimile încetează de a mai bate la uzul strigătului pilotului:

— Salvarea!

Salvarea, pe a cărei scară se fră mânta Doctorul slt. rez. MACAVE se oprește lângă avion.

Căpitanul av. Anca Romeo și e ajutăm la coborîrea rănitului din a vion.

Era liniștit, însă o paloare de ca davru îi scălda fața suptă.

Ochii neobișnuit de mari. Ave hainele îmbibate complet de sânge îl întindem pe targa prégătită doctor.

Muribundul începe a se svârco de durere.

Noi, plini de sânge pe haine și p mâini, căutăm să-l îmbărbătăm, da ne dăm seama că numai o minune mai poate scăpa. Pierduse sâng prea mult.

O injecție, un pansament și ap se liniștește. In timp ce este suit targa în sanitară, ne privește lung.

— Adio camarazi! șoptește muribundul.

Cu lacrimi în ochi, privim sanitar care duce pe cel mai drag dintre camarazi.

Il vom mai vedea oare?

Il urmez cu gândul și îndrept ru găminți către cer pentru el.

— Scapă-l Doamne. E prea bun prea iubitor de oameni.

El știe să dăruiască totul priete nului, camaradului. Un suflet nobil A doua zi moare în spitalul din Te cuci.

Așa s'a stins din viață, trecând în nemurire alături de atâți eroi ai neamului, locot. obs. MILITARU DUMITRU.

Căpt. Observator
I. PETRESCU

„Leopardul"

ORICATE cruzimi ar avea războiul, luptele din primele linii, piept la piept cu primejdia, piept la piept cu jertfa şi cu moartea, dă vieţii unele esenţe tari, nebănuite şi poate o categorică desminţire a celor ce fug de el, ca de un tifos sau gripă.

Când am coborît din cocoaşa transparentă a „Taifunului" de legătură, ce m'a transportat prin spaţii asemenea unui giuvaer, redându-mă aci, Bucureştilor mei, avui un moment de destindere şi bucurie plăcută. Insfârşit s'a terminat: cu potmoalele, cu pulberea drumurilor ce o puteai lua cu lopata, şi-ţi făcea obraji de ipsos şi musteţi de lut. S'a sfârşit în fine: ziua cu muştele, broaştele şi şerpii; seara cu ţânţarii şi gândacii ce plouau pe lampă, ca apoi să-ţi intre nechemaţi pe ceafă: cu noaptea şi cu acel infinit negru în care stau la pândă ochii nevăzuţi ai duşmanului.

Iată în fine aleiele Bucureştiului superb asfaltate, copacii tunşi asemenea buclelor de copii cu şorţuri albe de var, iată în fine apa curată ca o lacrimă, în cada de porţelan, şi mai departe... linişte, linişte, linişte.

Totuşi nu trecu nici două zile dela venire, când din adâncurile sufletului simţii lăsându-se perdeaua unei ceţe apăsătoare de tristeţe şi plictis!

Mă întrebam văzând buchetele de trandafiri şi garoafe pe străzi, în coşurile de ţigănci, cum de am putut cânta vreodată aceste şterse culori? Imi apăreau bietele flori atât de candide, de fade pe lângă acele ale şrapnelelor luminoase încadrând cerul cu artificii de Infern şi tulburând bătăile inimii.

N'am înţeles nici lumea ce-mi părea că şomează prin apartamente şi birouri, având timpul să fumeze o ţigare în linişte şi nici pe acei ce pe străzi se plimbau agale, privind uitaţi prin vitrine.

Căzut parcă din alte constelaţii, nu pot pricepe cum pot trăi ei această viaţă lâncedă, găsind un rost existenţei molcome, imbibate de somnolenţa unei ape prea mult stătute. Mă simţeam între aceşti oameni strein şi fără de rost, asemenea navigatorului ce suferă fără de largul mărilor, sau al nomadului ce tânjeşte fără miragiile pustiului pline de spaimă.

Azi, numai acolo pe front este viaţa năvalnică, ce te creşte mai aprig lângă moarte. Ea ucide, dar tot ea te înalţă, zguduindu-te până în ultima fibră, tremurându-ţi nervii din adâncuri şi până la faţa pielei înfrigurate.

Privindu-i mai cu atenţie te farmecă mai mult tinereţea glumelor lor, ce la fiecare clipă sfidează moartea, având parcă convingerea că viaţa lor e veşnică, precum a zeilor mitici.

Iată pe bravii căpitani P. şi H. ce printre grijile administrative ale escadrilelor lor, la primul moment liber, dau o raită cu avionul pe linia de foc duşmană, cum ar lua o fată la cadril.

Iată pe camaradul lor în grad, căp. S... ce se împarte ca argintul viu pe diferite vehicule ale grupului: biciclete, motociclete, maşini, ducând peste tot ordinele şefului.

Iată pe delicatul Locot. M., eretele „Ratelor" bolşevice, cu talia lui fină, cu părul negru şi buclat, mândru de aripele de metal ce-i instelează pieptul, mai mult decât o codană de brăţara ei de aur ce-o face mai frumoasă.

Iată zgomotoasa şi marea falangă a adjutanţilor mai tineri decât toţi, unii chiar cu limpezi profile de copii. Nu odată mi s'au spovedit că cel mai mare necaz a lor era că nu mai întâlnesc, ca la începutu războiului, avioane duşmane să le poat primi în scurte rafale de mitralieră, prin tre nori şi azur.

Cred că isbucnirea războiului, mai ale aviatorii au privit-o cu indiferenţă, fiindc războiul lor e de mult, de fiecare clipă în luptă cu propriii lor monştri de fie de mii de cai putere, ce pe atâţia dir ei i-a costat viaţa chiar la decolare. Ur trecător capriciu al filtrelor de uleiu, c calare a elicei, o mişcare greşită dat manşei şi calul de fier cade într'o mas de flăcări, nimicind totul.

N'au fost tot ei aceşti piloţi, trapezişti timpurilor de pace în văzduhuri albastre, fără însă sub ei straturi de nisip sau reţele elastice? Camarazii mei, ai grupulu 8 Vânătoare, au toţi *un moral ridicat*, ori care ar fi fost focurile de baraj prin care au trecut. Sunt poate prea viguroşi şi prea tineri, ca cineva să-i poată schimba Priviţi la lucru un aviator, frământarea lui neistovită are ceva din nelinişte motorului şi a elicei, ce o porneşte la fiecare alarmă.

Pentru cel ce ar veni pe neaşteptate din interiorul ţării şi prin surprindere ar da foaia cortului într'o parte, la ora prânzurilor ce au loc foarte des, ar fi poate mirat văzând cum pe scândurile neşlefuite de lemn de brad, se servesc la ore foarte apropiate, mâncări foarte copioase şi variate. Printre zecile de farfurii pline de sosuri lungi, aleargă paharele metalice cu şervetele de hârtie albă. Pe scaunele tari, tăiate în trunchiuri de copac, stau bărbaţi tineri cu muşchiulaturi de atleţi, abia acoperite din cauza caniculei, de câte o reţea de in, sau cămaşe subţire.

Infulică cu toţii cu mare poftă spunând la glume şi vizitatorul neprevenit ar crede poate că se găseşte la vre-un ospăţ homeric nu departe de zidurile Troii.

Cum însă aceşti piloţi tineri au un număr de ore de somn cu stricteţe cronometrate, cum stările de alarmă sunt foarte lungi în carlinga avionului incendiat de soare, sau bătut de vânt, ele trebuesc compensate cu o hrană cât mai bună.

Aceşti bravi intră în linia focului deseori de 2-3 ori în zi, iar sborul la mari înălţimi e foarte astenizat.

Ca în fiecare zi, din cele petrecute până azi dela începutul războiului, Comandantul Grupului „Leopardul" e încă dela 4 dimineaţa de veghe, la cârmă, la masa cortului său de pânză cafenie; umed noaptea şi torid ziua, în arşiţa soarelui. Masă? De fapt un minuscul birou de lemn de brad băiuţit, unde munca îi e privegheată de portretul M. S. R. Mihai, înfipt în stâlpul cel mai înalt al lăcaşului de pânză. Jur împrejur sunt hărţi mari colorate, liniate şi haşurate toate de mâna lui, indicând unele, drumul misiunilor de sbor sau terenuri apărate, etc. Oridecâte ori intru sfios sub umbra albastră a acestor pânze, am impresia că mă găsesc în cortul unui explorator.

Dela masa de lucru doi ochi mărunţi şi sfredelitori m'au şi fixat.

— Ce doreşti domnule sublocotenent? Un moment, te rog.

Cu dreapta scrie grăbit, în timp ce cu stânga ţine un receptor telefonic ce zbârnie cu disperare.

Motocicletele căpitanilor aleargă furioase dela Grup la „şterder" şi de acolo la escadrile, ca nişte bondari cu foc în coadă.

— Da, Allo, Allo!.. da... conversaţia terminată. Comandantul Grupului scrie nervos foile de misiune. Imediat după mine, sosesc în cortul lui, piloţi, ofiţeri mecanici, ofiţerul cu aprovizionarea aşteptând cu calm rândul şi ordinele Comandantului.

El, şeful, trebue să facă coeziunea întregului grup de aviaţie, dându-i rotaţia orniculului de mare precizie. Trebue cât mai repede să-şi împartă creerii în zeci şi sute de fracţiuni, ca nici o confuzie să nu poată avea loc.

Lupta Comandantului meu e interioară, concentrată, devorantă în dinamismul răspunderii ei.

Iată-l deodată sărind depe un scaun ca un resort! A uitat poate ceva? Nu, chiamă acum pe piloţi în jurul lui, împărţindu-le planul misiunei şi mai ales experienţa lui. Patrula compusă din: X, Y, Z va însoţi bombardierele amice în cutare regiune, ce vor sosi deasupra noastră la ora H.

Comandorul cu faţa colorată de sânge viu, dă explicaţii largi, arătând fiecăruia ruta ce are de urmat şi felul cum formaţia va însoţi bombardierele în „convoiere". Face mai ales atenţi piloţii săi asupra artileriei inamice.

Sub cozorocul de frunze metalice, vocea comandorului meu are un timbru autoritar, dar mai ales convingător, ce te strânge repede în cleştele unei logice implacabile. Sfaturile lui clar văzătoare capătă uneori modulaţiunile unei voci părinteşti, pline de dragoste pentru copiii lui. Ţine mult ca ordinul să fie înţeles în sensul lui adânc, şi nu executat automat de mântuială, numai atunci va fi bine şi pe deplin îndeplinit.

De mai multe zile la rând, sovieticii se retrag în pripă şi debandadă. Convoaiele lor de motorizate şi căruţe umplu drumurile şi gările. Bombardierele noastre asemenea lăstunilor ce cară la cuiburi, vin din ceas în ceas deasupra lor, răspândind groaza; însă ele pentru a putea avea linişte în misiunea lor, cer cu regularitate concursul nostru, al Vânătoarei. Abia se împrăştie piloţii pe aerodrom, când din văzduh şi coboară un zbârnâit metalic ca un vâjâit de ape.

— Sunt bombardierele!...

Fac acum, asemenea unor vultani ce au văzut prada, ocoluri în cercuri largi chemând la valsul morţii şi pe vânătorii noştri ce au început să decoleze unul câte unul. Roatele metalice se strâng sub carapacele blindate, asemenea unor labe galbene de răpitor ce şi-au luat sborul depe o movilă. Prima noastră patrulă decolată, în curând va primi botezul focului antiaerian duşman. Crizantema uriaşă de fum al artileriei inamice, va înflori căile zenitale, printre oceane de azur. Dibăcia lor va consta în jocul de porumbei de acrobaţie, de vultani ce se feresc de plumbii ce vânătorul aruncă de jos.

Dar iată-i cum se întorc: 1, 2, 3, 4... „toate avioanele s'au întors la baza lor", cum sună comunicatele. In suflet o destindere, o uşurare. Multe din ele însă au planurile, direcţia sau palele muşcate de schije de obuz, din cauza vitezei în tăeturi aşa de fine, încât ai crede că sunt făcute de instrumente de mare precizie.

Piloţii, ca nişte urşi în costumele lor de scafandri ai cerului, stau ca la cassa de bilete, dând, unul după altul, raportul Comandantului.

Odată terminat raportul, glumele reîncep tot aşa de piperate ca mai înainte... dar pentru cine are ochiul sufletelor, poate lămuri din glasul pilotului mânia fulgurantă a unui tigru ce şi-a scăpat de data aceasta prada.

Victoriile contra „Ratelor" duşmane sunt numeroase. Numărul lor ar fi fost mult mai impresionant, dacă s'ar fi [illegible]
vânătoarea liberă, adică nu strict î[illegible]
drată apărărei bombardierelor. Ace[illegible]
afirmaţie o fac eu, deşi ai mei ar fi [illegible]
să nu se cunoască numărul victoriilor

Aceste destăinuiri nu le fac cu gâ[illegible]
de a-i mâhni, ci de a ridica mândria [illegible]
rămaşi la vetre.

Nu, nu suntem uitaţi. Aproape z[illegible]
apar la orizont avioane ce desprind s[illegible]
tele lor de pasări exotice şi amice, ce
pe aerodromul nostru războinic.

Dl. Comandor C. T. ce ne privegh[illegible]
de aproape, făcând legătura cu m[illegible]
Comandamente, nu odată ne-a adus
minuscula sa carlingă a elegantului „[illegible]
fun" ca unor copii răsfăţaţi: bis[illegible]
delicioşi, pachete de ciocolată, butel[illegible]
vin înfundat extras din ciorchinii de s[illegible]
ai dealurilor bătrânei Moldove.

Intr'o zi ne-a încredinţat chiar un [illegible]
rat de radio, atât de dorit de cur[illegible]
primelor linii, unde nu vin decât la in[illegible]
vale neregulate, jurnale şi scrisori.

Profilul său dur, de consul roman, [illegible]
plit în bazalt, l'am surprins odată în p[illegible]
glasul avionului de vânătoare, sfi[illegible]
barajele stepelor ruseşti în dorul [illegible]
vedea mai bine şi mai deaproape, [illegible]
luptă.... băeţii.

Şi viaţa grupului nostru se înch[illegible]
astfel în strânse angrenări, într'un si[illegible]
bloc de acelaş metal, dela umilul so[illegible]
veselar, trecând prin maeştrii şi zel[illegible]
ofiţeri mecanici, până la înalţii co[illegible]
danţi, ce duc pe umerii lor de şefi, t[illegible]
răspunderea luptelor noastre eroice.

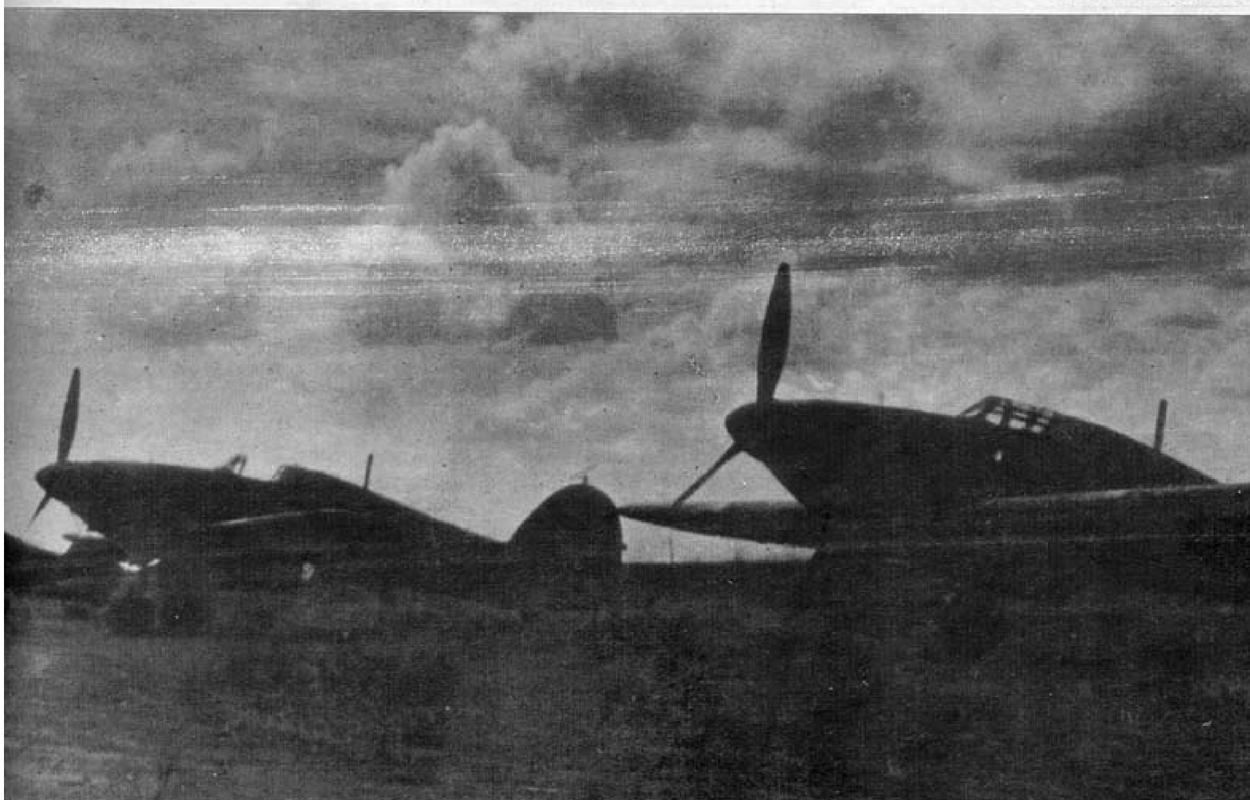
Aşa vremea se scurge repede... făr[illegible]
mai ştii adesea nici pe ce tărâm tr[illegible]
şi nici în ce zi mai eşti. Pentru întreg[illegible]
acestei ciudate vieţi în care timpul [illegible]
se mai socoteşte decât în fapte de a[illegible]
unii dintre noi şi-au ras musteţile, [illegible]
şi-au lăsat să le crească bărbi impoza[illegible]

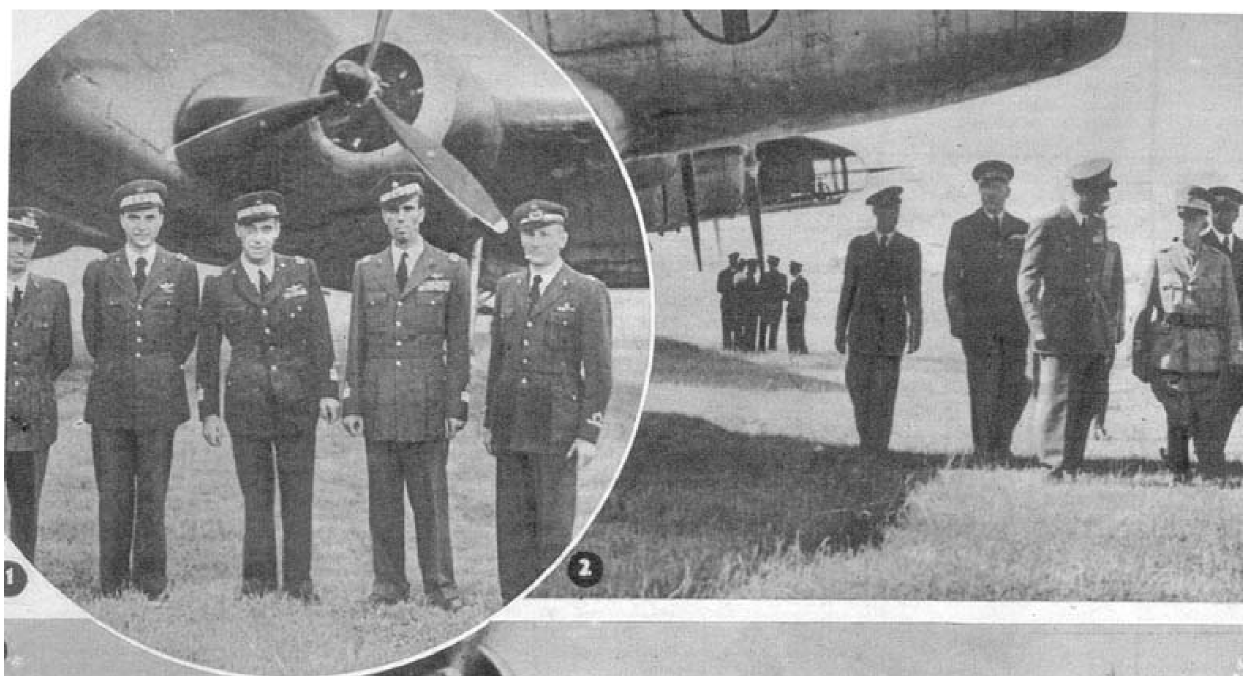
Dar marea sărbătoare a grupului [illegible]
„Leopardul" a fost când doi camarazi ai
au fost decoraţi pentru isbânzile lor
cea mai mare decoraţie a aviatori[illegible]
„Virtutea Aeronautică".

Soarele matinal licurea pe pieptul [illegible]
de bravi, aurul clar, ca o logodnă a [illegible]
cu apărătorii ei.

Pe mine, rezervistul cu tâmple ni[illegible]
ce-am mai făcut un război, m'a mi[illegible]
mai mult cuvântul înaltului ofiţer în c[illegible]
când le-a prins medaliile rare: „Uitaţ[illegible]
ce băeţi bravi şi frumoşi are ţara!"

MIHAI MOŞANDRE[illegible]

AVIAȚIA ITA

…pajul Colonel
…catelli care, la
…dul unui avion
…vvia Marchetti" a
…tuat raidul Roma-
…o și înapoi, sbu-
… mii de kilometri
…supra teritoriului
…nic și a mărilor
…rolate de el.

…5. Regele Împărat
…or Emanuel, însoțit
…-nul G-ral Fougier,
…strul aerului ita-
… cercetează avio-
…fără elice Caproni-
…pini.

decolare a unui
rom de pe frontul

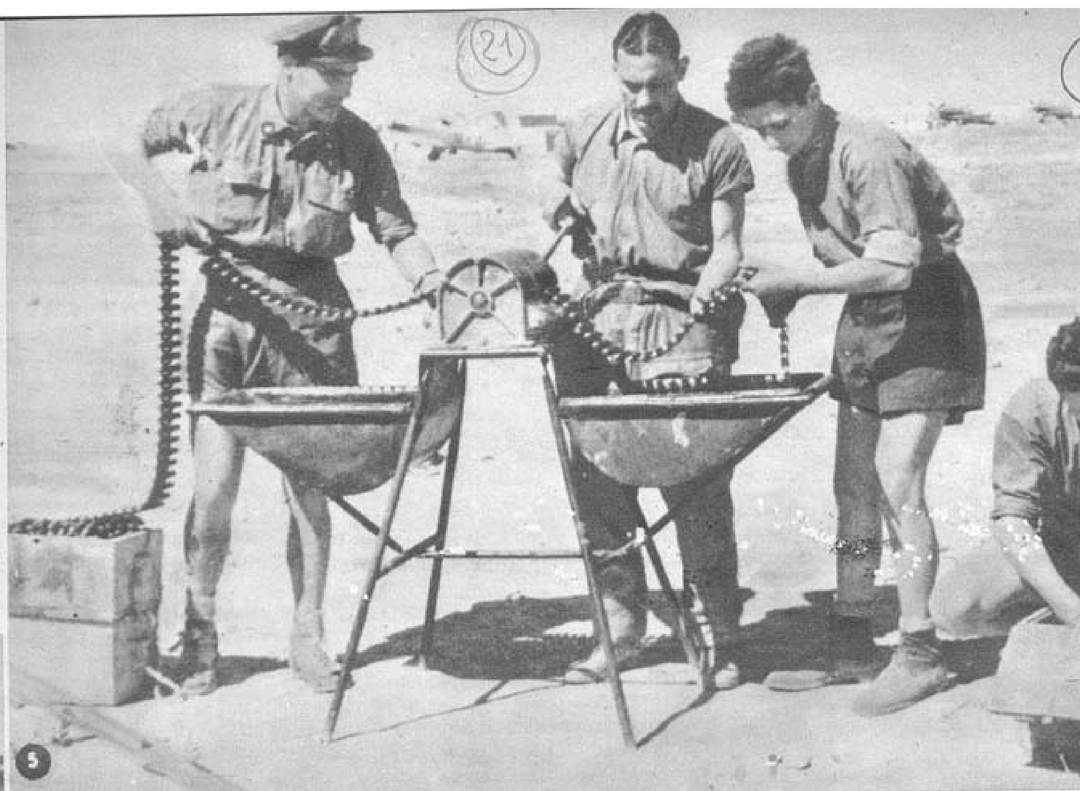
unei formațiuni
ne primesc ulti-
instrucțiuni
e de decolare.

carea benzilor cu
te de mitralieră
aerodrom italian
frica.

o bază de hidroa-
din Mediterana,
avioaneleitaliene
ează în formație
ă.

i din misiune
ori.

ajul înainte de
are.

De vorbă cu Sburătorii

In dorinţa de a face cunoscut marelui public impresiile culese în vârtejul războiului de către glorioşii noştri zburători, revista „Magazin Aeronautic" a întreprins o anchetă printre aviatorii români, cărora le-a cerut să răspundă la următorul chestionar:

1) Impresii asupra primei misiuni de războiu.

Găsim interesante pentru cititorii revistei noastre răspunsurile date la această întrebare de către domnii:

LT. AV. GHEORGHIU I. GH.:

Prima noapte pe aerodrom se scurse încet, aşa cum se scurge timpul în preajma unor evenimente cu totul deosebite de cele cu care eram obişnuiţi în viaţa zilnică. Toţi ofiţerii escadrilei ne găseam în cort. Se făceau glume sau se discuta cu gravitate.

Tocmai în timpul discuţiei, comandantul escadrilei îşi făcu apariţia. Nu se luminase încă de ziuă.

— „Astăzi, vom avea trei recunoaşteri din vedere şi aruncări de manifeste", zise el zâmbind.

Unul din echigajele zilei respective era al meu.

— Prima misiune, gândii şi inima îmi svâcnea de-o emoţie plăcută pe care n'o mai încercasem.

Dimineaţa, avionul îşi luă sborul, ridicându-se uşor deasupra orizontului şi mărind perspectiva într'atât, încât se zărea Prutul dela 30 km. Peisagiul se scurgea sub noi repede, repede. Trecem Prutul. Cahul. De aci o şosea urca dealurile şi se îndrepta spre Bulgărica, Bolgrad, itinerariu de recunoscut.

Ochii mei erau aţintiţi în zare, la capătul şoselei. Acolo era vânătoarea inamică. Instinctiv trăgeam de manetă şi avionul alerga uşor în spaţiul fixat pentru recunoaştere. Aici sunt trupe inamice gândeam, dar nu vedeam nimic. D-l căpitan Şerban începu să arunce manifeste. Manifestele întoarse de curent umplură carlinga, fapt ce m'a speriat prin apariţia lor subită.

— „Gata! Inapoi!

— „ Aşa uşor! gândii şi făcui un viraj larg supraveghind şoseaua. Deodată la ieşirea dintr'un sat apăru o coloană de maşini.

Imi bătea inima de emoţie. Aveam numai 600 metri înă ţime. Orice glonţ de mitralieră ne-ar fi putut atinge, dar bucuria de-a fi descoperit ceva era mai mare. Trăsei maneta în plin, apoi picai mai accentuat. La 100 de metri trag cu mitraliera iar coloana se împrăştie.

D-l căpitan mă bate pe umăr şi îmi face semn să plecăm..

— „ 16 maşini, zise el gândind fericit.

„.La aerodrom ne strânserăm mâna mulţumiţi de prima ispravă.

— „ Nici-un glonţ, d-le căpitan. Pământul Basarabiei nu prieşte bolşevicilor. Afară de aceasta nu-i chiar aşa de grea o misiune de război.

— „ Hm!.. făcu d-l căpitan laconic şi tăcu.

LT. AV. MICU I.:

Nu am avut fericirea să sbor în prima zi a războiului. Venit după câteva zile pe front şi considerat încă neantrenat suficient, a trebuit să mă lupt mult pentru a fi trimis în misiune la inamic.

Mă stăpânea, de altfel, ca pe mulţi camarazi de ai mei, teama că războiul se va termina înainte de a apuca să fac şi eu ceva. Plecând în prima misiune, o însoţire de S. M. 79, pentru a bombarda C. F. aproape de Basarabeasca, ţin minte că am fost ispitit să trag o duşcă de coniac ca întăritor. Am renunţat însă, pentru a s[...] emoţiile luptei în toată intensit[...] lor crudă. Acest lucru nu l[...] făcut niciodată, ori cât de g[...] ar fi fost misiunile în care plec[...] Atunci nu a fost nimic. Mi-amin[...] numai că mi-am ros gâtul de c[...] luşa laringofonului, de mult[...] mi-am sucit capul pe sus.

2) O relatare scurtă asupra celei [...] grele ieşiri la inamic. (luptă aeri[...] baraj A.C.A. etc.)

La această întrebare reţinem răspuns[...] domnilor:

LT. OBS. GHEORGHIU AL.

Aveam de bombardat în form[...] satul Alexandrovca de lângă l[...] rile dela N. de Odesa. Totul a m[...] bine până când prima patrulă [...] terminat misiunea. Intram no[...] doua patrulă. Când primul a [...] îşi lasă botul în jos spre sat, [...] rură vre-o 6-7 buchețele de nou[...] albi şi negri. Se trezise a. c. [...] Cum însă părea că Ruşii trag [...] brambura, nu-mi păsa prea m[...] Făcui semn pilotului şi începu[...] şi noi picajul.

Preocupat de virare, peste u[...]rul pilotului, nu am remarcat ni[...] important; dar după ce am la[...] bombele constatai cu groază că [...] zele de a. c. a. se spărgeau [...] jurul nostru doar la câteva [...] de metri. Incadrarea era atât[...] perfectă încât îmi dădeam sea[...] că nu mai e scăpare. Pilotul ve[...] şi el acelaşi lucru. Continuar[...] picajul vertiginos şi observai c[...] bateriile de a. c. a. lucrând aşe[...] în triunghiu, iar noi eram la mij[...] Adj. Anghel, pilotul, lucra fe[...] când cu manşa când cu picio[...]

Aici altă bucurie. Se aud tros[...] seci — o mulţime.

Erau mitralierele a. a. Ce-i de făc[...] Pilotul încearcă un viraj spre [...] Dar de aici ne întâmpină un [...] parcă şi mai puternic. Iar v[...] de 180°. Pârâitul gloanţelor ce [...] mănă cu sfărâmarea unui mănun[...] de macaroane, parcă nu se [...] sfârşeşte.

Cu un ultim efort, pilotul aru[...] avionul jos, de crezui că dă c[...] de pământ. Dar, la vre-o 10 [...] începe redresarea şi la 1-2 m. [...] năm vertiginos spre lacul Hadji[...] In câteva secunde suntem deasu[...] apei. Am scăpat.

Trebue să fi fost prea cald la altitudinea aceea joasă, deoarece simţii nevoia să-mi şterg fruntea transpirată.

La aterizare, numărăm găurile făcute de gloanţe. Total 38. Nimeni nu e nici atins măcar.

ADJ. STAG. AV. MACOVEI TEODOR:

Tocmai începuse să se însereze, când primim ordin să plecăm la bombardament.

Echipajul al cărui pilot eram, avea misiunea să identifice punctele atinse şi rezultatul bombardamentului.

Având încredere în noi că ne vom întoarce cu bine din această misiune, am plecat, trecând în teritoriul inamic. Au început bateriile de A. C. A. inamice să tragă în noi prinzându-ne în colimator, dar totuş noi am mers înainte, scăpând de focul artileriei A. C. A.

Misiunea a fost grea, dar rezultatele preţioase.

LT. AV. MICU I.:

Plecând dela aerodrom, trebue să ating într'o recunoaştere sondă Bugaz şi C. Albă pentru a determina reacţiunea A. C. A. inamică, locul şi intensitatea ei, apoi Jibieni pentru a verifica dacă se îmbarcă Ruşii şi înapoi. Pentru I.A.R. 80 numai acoperirea acestui itinerariu era o problemă dificilă. La Bugaz, spărturile proectilelor făceau pe apa mării, sub mine, ca o ploaie cu băşici (sburam în rasemotte printre bateriile de A.C.A. de pe coastă şi vapoarele din larg). Lovit în motor, m'am târît în mod penibil, peste Mare şi bălţile deltei, în speranţa că voi ajunge la Galaţi, cel mai apropiat punct în care puteam ateriza.

Impresiile sunt de nedescris. Cine vrea, o să caute să şi le imagineze. La Tulcea „am eşuat" omorând şi un soldat artilerist ce sărise să mă scoată de sub avion.

ADJ. STAG. AV. ZABAVA TUDOR:

In ziua de 22 Sept. 1941 făceam însoţirea a trei Blemheimuri pentru a bombarda debarcările de trupe la Sumirka.

Când ne întorceam după 1,10' de zbor vedem la Ghildendorf 3-4 avioane de bombardament inamice ce sburau foarte jos. Hotărîrea a fost luată foarte rapid şi ne-am înşirat în fir indian picând spre ele. Surpriza a fost mare, fiindcă cu ele erau circa 20 avioane de vânătoare de tipul „Rata", ce mitraliau trupele noastre.

Am angajat lupta imediat şi i-am băgat pe inamici în cercul nostru strângându-i cât puteam mai tare. Lupta a durat cam 10 minute în care timp transpirasem aşa de mult că îmi era cămaşa udă, însă eram mândru că ne putem juca cu ruşi chiar la ei acasă şi din când în când mai vedeam câte unul ce se ducea pe cealaltă lume. Ori cât am fi fost noi de grozavi, după ce terminasem gloanţele îngheţa transpiraţia pe mine. Totuşi reuşisem să-i bumbăcim pe ruşi şi acum urma goana cât mai mare spre casă, că se termina benzina. Am intrat în pânza de nor ce ne-a favorizat foarte mult şi în timpul luptei şi am luat direcţia spre casă.

Mi se părea o veşnicie pe deasupra şi atunci am coborît prin nori ce parcă nu se mai terminau. Am avut o spaimă grozavă, fiindcă coborîsem între Odesa şi Dalnik, unde era un tir grozav de artilerie. Cu maneta în plin la înălţimea pomilor cu 600 Km./oră mi s'a părut un an până am ajuns la limanul Nistrului.

3) Câteva rânduri despre cea mai deosebită misiune executată pe front (întâmplări neprevăzute, reflexii umoristice ale echipajului etc.)

ADJ. STAG. AV. BUDU FLORIAN:

Eram într'o misiune de recunoaştere când am întâlnit pe un drum nişte maşini ruseşti. Ruşii când ne-au văzut, au oprit maşinile, au sărit din ele şi se târau pe burtă să ajungă sub maşini.

Eram într'o misiune de mitraliere a trupelor terestre. La un moment dat simt o sguduitură în avion. Nu am luat în consideraţie, dar după puţin timp observ că avionul are un mers anormal; svârlea ulei şi scotea fum. Atunci am înţeles că avionul a fost lovit în canalizaţia de ulei. Ajuns la aerodrom, Maistrul mi-a spus că dacă mai întârziam câteva minute, rămâneam fără ulei.

ADJ. STAG. AV. ZABAVA TUDOR:

Făceam acoperire aeriană între Odesa şi Vakarjani. La sfârşitul misiunii când ne îndreptasem spre casă, deodată aud pocnituri în profundor. Trei avioane „Rata" trăgeau în mine şi proiectilele luminoase curgeau de zor. Am pus motorul în plin şi am făcut un viraj în urcare peste umăr de groaza morţii şi cu mitralierele în plin am picat peste ei şi cei trei următori au dispărut. Am scăpat cu profundorul distrus şi ei cu unul lipsă.

4) Câteva rânduri despre un camarad căzut la datorie.

Iată ce răspuns obţinem dela domnii:

ADJ. STAG. AV. ZABAVA TUDOR:

In ziua de 27 VIII 1941 făceam vânătoare liberă pe valea râului Boraboi şi mai sus de localitatea Freudenthal, 14-15 avioane Rata mitraliau trupele noastre.

Şeful patrulei Slt. av. Vonica Ioan, cel mai îndrăzneţ şef de patrulă, un ardelean hotărît, începe lupta. Incăerarea a durat circa 6' după care văd o torţă căzând la pământ şi lângă ea o paraşută deschisă. Ruşii au fost împrăştiaţi, însă această faptă a fost plătită cu jertfa celui mai drag camarad.

5) Ceva despre cea mai veselă zi petrecută pe front.

ADJ. STAG. AV. BUDU FLORIAN:

Toate zilele erau frumoase atunci când se'ntorceau toţi camarazii din misiuni. Nu am avut nici una să iasă din comun.

ADJ. STAG. AV. ŢARI MIHAIL:

Cele mai vesele zile pe front au fost acelea în care primeam veşti de acasă şi când casierul venea cu soldele. Nici o zi n'a ieşit din normal, ca s'o pot descri.

CURIOZITĂŢI

✻ **Primul motor Diesel în funcţiune** (E. S. S.) — Cel mai vechi motor Diesel a fost din nou pus în funcţiune. El n'a fost transportat dela locul său de onoare din Augsburg, pentru a lua parte la procesul de muncă, ci pentru a face cinema, fiind folosit pentru marele film „Rudolf Diesel", care se turnează actualmente. Ingineri specialişti l-au pus în funcţiune, astfel că în timpul turnării mergea excelent. Deosebit de interesant este în legătură cu aceasta faptul că d-rul Eugen Diesel, fiul marelui inventator, a putut astfel vedea funcţionând primul motor al tatălui său.

✻ Generalul feldmareşal Erwin Rommel — comandantul erou al trupelor germano-italiene ce luptă cu atâta succes în Africa — s'a născut în Wurtemberg şi este fiul unui consilier de instrucţie publică. In războiul mondial a servit în trupele alpine ca locotenent şi a fost luat prizonier de către italieni în luptele de pe Isonzo, însă a evadat imediat. După războiu rămânând în armată, a comandat în 1933 trupele de vânători şi apoi comandant al şcoalei de războiu din Postdam. In 1940 a luat comanda unei divizii blindate iar în 1941 a fost trimis în Africa.

Generalul feldmareşal Rommel trăeşte cu plăcere în mijlocul trupelor sale, este foarte sportiv, priceput în chestii de mecanică şi nu se dă în lături de a „pune mâna" pe o sculă sau să repare o piesă de motor.

Marele său merit este de a fi efectuat campania din Africa cu trupe germane cari nu posedau nici o experienţă privind războiul colonial, bizuindu-se doar pe cunoştinţele şi instinctul său admirabil, precum şi pe valoarea şi bravura oamenilor săi.

✻ **Limba japoneză** este azi — în urma succeselor nipone — limba de care se interesează aproape 250 milioane de oameni. Intr'adevăr înainte de acest războiu, japoneza era limba în care se exprimau cca 80 milioane de suflete. Deasemeni era limba oficială a încă 70 milioane de indivizi: limbă oficială în Corea, în Formosa, în Mandciuko.

In urma ocupării posesiunilor britanice, olandeze şi americane din sudul Asiei şi din Pacificul occidental, japoneza a devenit — în mod normal — limba oficială a peste 100 alte milioane de cetăţeni, cari până acum vorbeau limba engleză din cauza comerţului şi finanţei exclusiv anglo-americane.

✻ Singapur este azi numit de japonezii cari l-au cucerit Shonau, adică „Sudul luminos" în traducere liberă...

✻ **Pseudonime.** — *Frederic al II-lea*, marele rege al Prusiei, şi-a semnat operele sale filosofice sub pseudonimul *Adrianus*; *Arouet* este numele adevărat al lui *Voltaire*; regina *Elisabeta* semna *Carmen- Sylva* şi *Dilto* operile sale; *Aurore Dupin de Dudevant* este scriitoarea *George Sand*; *Lucien Viand* este *Pierre Loti*; *Henry Beyle* este *Stendhal*; *Gala Galaction* este de fapt *Pişculescu*: *Nichifor Crainic* pe adevăratul nume este *Ion Dobre*; *Tudor Arghezi* este *Ion Teodorescu*; iar *I. Valjean* se numeşte *I. Vasilescu*... (Odinioară... de R. D. Rosetti).

✻ **Târgul Moşilor**, azi desfiinţat, data din timpul lui Mircea cel Bătrân — după unii — din timpul lui Matei Basarab — după alţii; în urma unor bătălii s'au ridicat rugăciuni de pomenire în acel loc (Obor) pentru cei căzuţi pe câmpul de luptă, moşii şi strămoşii, de unde şi numele. Calea Moşilor s'a chemat mult timp: „Podul Târgului de Afară" (Odinioară... de R. D. Rosetti)

✻ **Barbu St. Delavrancea.** — pe adevăratul său nume Barbu Ştefănescu — marele orator, om politic, literat şi patriot român, a fost fiul lui Ştefan Tudorică, căruţaş, cu locuinţa în mahalaua Orzari şi al Tanei, femee dela ţară. S'a născut în 1857 şi s'a stins în Aprilie 1918. A fost unul din gloriile acestui Neam.

✻ **Fir de sârmă mai uşor decât părul omenesc** (E.S.S.) Cel mai subţire fir de încălzire dela o lampă de radio are o greutate de numai 0,005 grame. Greutatea lui este cu mult mai mică decât cea a unui păr omenesc de aceiaşi lungime.

✻ **Ce distanţă parcurge un ac de gramofon pe un disc** (E. S. S.) Drumul parcurs de un ac de gramofon pe un disc cu un diametru de 25 cm, în timpul cât cântă, este circa încă odată atât de mare cât înălţimea bisericii Kaiser-Wilhelm - Gedoechtniskirche dela Berlin, care este de aproximativ 113 m. O scară care să ajungă la această înălţime ar trebui să aibă peste o mie de trepte. Insă acul de gramofon parcurge această distanţă în circa patru minute.

✻ **Presiunea aerului asupra pistonului de sticlă a lămpii de radio** (E. S. S.) Presiunea aerului, care apasă asupra pistonului de sticlă al unei lămpi normale de radio este de circa 100 de chilograme. Pereţii de sticlă ai unui astfel de piston sunt însă în medie numai de 0,75 mm.

✻ **Primul discurs parlamentar stenografiat** (E. S. S.) Primul discurs parlamentar care s'a stenografiat a fost celebra cuvântare rostită de Catilina în anul 63 după Christos. Acest discurs a fost stenografiat în note tironice, un fel de stenografie primitivă.

✻ **Locul cel mai călduros de pe glob** (E.S.S.). — Stiinţa a reuşit în ultimul timp să afle locul de pe pământ cu cea mai ridicată temperatură. Până acum se credea că cele mai înalte temperaturi sunt în California în aşa zisa Vale a Morţii, căci s'a constatat că zilnic domneşte acolo o temperatură maximă de 39 grade Celsius la umbră. Intre timp însă învăţaţii au găsit că cea mai înaltă temperatură este în localitatea Azizi din Libia, unde căldura maximă este de 57,8 grade Celsius la umbră. Aceasta reprezintă cea mai ridicată temperatură constatată pe pământ din punct de vedere ştiinţific.

✻ **Şi îngheţata are istoria ei** (E.S.S.). Vara îngheţata este mult consumată în nevoia oamenilor de a se răcori. Ghiaţa ca aliment şi consumarea ei nu e o descoperire a timpurilor noastre. Cu vreo 400 de ani înainte de Christos, cunoscutul medic grec Hippokrates a descoperit... îngheţata. El a dat compatrioţilor săi sfatul să lase să se topească în gură sau să înghită ghiaţă pentru a se răcori. In Roma Cezarilor ghiaţa a jucat un rol însemnat. Casele mari posedau câte o pivniţă cu ghiaţă pe colinele din jurul Romei. Claudius Galenus care a trăit dela 131-167 după Christos spune că la Roma se putea mânca oricând ghiaţă, avertizând în acelaş timp să nu se consume prea multă, pentru că se slăbesc organele de digestie. Seneca a fost un duşman aprig al gheţii, considerând-o un lux opus naturii. Dar luxul acesta s'a menţinut şi s'a rafinat în cursul secolelor. Dela Roma, obiceiul de a mânca ghiaţă s'a introdus în Sicilia şi Italia de Nord, apoi în Spania şi Franţa. Ludovic al XIV uimea pe oaspeţii săi prin arti fabricării îngheţatei. Atracţia meselor sale era îngheţata servită în pocale de aur Conform unor documente, un cofetar din Florenţa, Procpe Cultelli, a deschis la Paris un local în care se puteau mânca cele mai variate feluri de îngheţate de fructe. Napoleon I era un mare amator de îngheţată, care aproape nu-i lipsea dela nici o masă Pe la anul 1750, luxul îngheţatei s'a introdus şi în Germania, unde la început era cunoscută numai în cercurile Curţilor. Despre Frederic cel Mare se ştie că prefera la masă „glacé à la vanille" sau „aux framboises". Şi Goethe mânca cu plăcere îngheţată Dar în tot decursul secolului al 19-lea îngheţata a rămas foarte scumpă. Abia după 1879, când un tehnician german a reuşit să fabrice ghiaţă artificială cu ajutorul unei maşini de compresare a amoniacului, îngheţata a devenit un „lux" al tuturora.

✻ **Raze ultraviolete pentru muncitori.** (E.S.S.) — Frontul german al Muncii a instalat în colaborare cu organizaţia de binefacere naţional-socialistă, la Marienburg, două staţiuni de raze ultraviolete Acestea stau la dispoziţia muncitoriilor suferinzi, care au nevoie de reconfortare prin raze.

✻ **50 ani repaos duminical în comerţul german.** (E. S. S.) — Zilele acestea comerţul en detail german sărbătoreşte un jubileu de 50 ani. Pe atunci a fost introdus printr'un decret-lege al Reichului, pentru care s'au dus lupte înverşunate luni de zile, repaosul duminical pentru comerţul en detail. Această măsură s'a dovedit a fi excelentă atât din punct de vedere social politic cât şi economic.

✻ **Servitorul preşedintelui Ohm Krüger a murit.** (E.S.S.) — După cum se anunţă, a murit la Hilversum în vârstă de 8 de ani A. H. J. Happe, fostul camerier al preşedintelui republicii Transvaal, Ohm Krüger. Amândoi au luat parte la luptele împotriva trupelor de ocupaţie după care camerierul a acompaniat pe preşedinte în călătorie sa prin Europa. Happe a îngrijit pe Krüger până în clipa morţii După înmormântarea preşedintelui la Pretoria, camerierul s'a întors în Olanda locuind în oraşul Hilversum. El a păstrat în casa sa un mare număr de obiecte, fotografii şi acte care au toate legături cu Ohm Krüger şi războiul Burilor.

Informațiuni

✱ **Din partea d-lui** Giurgiu Vasile, tatăl eroului sergent t. r. av. Giurgiu Gavrilă căzut pentru Patrie, primim următoarea scrisoare:

Mult stimate D-le Redactor,

Subsemnatul Giurgiu Vasile, din comuna Mociu, jud. Cluj-Turda, tatăl eroului serg. av. Radio T. F. F. Giurgiu Gavrilă din Flot. I Bomb. Esc. 79, căzut la datorie în ziua de 7 Iulie 1941, întorcându-se din misiune după bombardarea Dubășarilor de peste Nistru, cu întreg echipajul fiind lovit în plin de un avion inamic „Rata" în care echipaj a fost și fiul meu cel mai mare găsindu-și moartea eroică de zburător la frageda lui tinerețe de 17 ani 55 zile, născut la 1924, Mai 12 în comuna Vișăul de sus jud. Maramureș, teritoriu cedat Ungariei. Ne-am refugiat ca să fim lângă el și nu am avut fericirea de el.

Este publicat în „Magazinul" Dvs. Nr. 19 din 5 Iunie 1942 pag. 8, cu cel mai profund respect vă rog să binevoiți a-mi trimite pe adresa de mai sus acest Nr. 19 ca număr de probă și a mă abona la „Magazinul Aeronautic" urmând a vă trimite costul abonamentului prin mandat poștal, rugându-vă a-mi face o reducere la cost, ca la un tată atât de îndurerat de pierderea tânărului zburător și totuși doresc să citesc reportajiile aviației noastre atât de eroice.

Cu deosebit respect

V. Giurgiu

Am reprodus scrisoarea în întregime și în forma ei originală, din ea cititorul putând desprinde din ce aluat spiritual a fost croit acest tânăr erou al aviației noastre. Direcția revistei a acordat un abonament gratuit domnului Giurgiu Vasile.

✱ **Primim la redacție:**

Domnule Director,

Subsemnatul Caraman Gh. Soldat în Grupul de Comandă al Divizionului II din Regi. 1 Artilerie Fortificații Ofi. Mi. Poștal Nr. 54.

Respectos vă roagă să bine voiți a bine voi a-mi trimite și mie un obonament la Revista lucrată în Redacția ce cu onoare conduceți, de oare ce suntem tilifonisti la un post și mai suntem și alți opsirvatori, și mitraliori și suntem dornici de a mai citi o revistă, care să ne mai scurteze din timp și a mai uita gândurele ce ne presează din zi în zi „Casa" Rămânem cu speranță că rugămintea noastră va avea ecou în sufletul D-voastră bun și nobel

Vă mulțumim. Să trăiți,

Sold Gh. Caraman

Bravului nostru „tilifonist" și camarazilor săi „opsirvatori", Direcția revistei le-a satisfăcut prompt cererea.

✱ **Cel mai mare observator din Europa (E.S.S.)** Cel mai nou observator italian a fost de curând pus în funcțiune. Acest observator se află lângă Padua și a fost inaugurat cu ocazia sărbătoririi aniversării de trei sute de ani a lui Galilei. Institutul a fost construit în orășelul Asiago, situat la o înălțime de 1000 m. Observatorul posedă cel mai mare telescop cu oglinzi din Europa, al cărui diametru de lumină utilizabilă este de 1.200 mm. Institutul dispune deasemenea de instalații pentru tot felul de observațiuni oculare și fotografice.

Stalingrad joacă un rol deosebit în istoria bolșevică. Încă înainte de izbucnirea revoluției din Octombrie 1917, Stalingradul se afla în mâinile bolșevicilor și a fost apărat cu înverșunare de ei până în vara lui 1919, în fața armatelor albe care veneau din sud. Generalul Denikin a cucerit în mod trecător Stalingradul în 1919, dar a trebuit să-l cedeze după trei luni, când bolșevicii luară definitiv orașul, iar Comitetul Central Executiv al tuturor rușilor îi acordă ordinul „Steagul Roșu". Stăpânirea acestui oraș este decisivă pentru dominarea întregei regiuni de la sud de Volga, care formează de aici și până la Marea Caspică o graniță naturală greu de trecut.

Creșterea animalelor și economia agricolă a regiunii Stalingrad este cuprinzătoare și bogată. Agricultura formează o largă bază nu numai pentru orașul industrial, ci aprovizionează prin surplusul realizat regiuni largi din Sud și din stepă. Prin aceasta Stalingradul ocupă o poziție cheie pentru alimentarea țării.

✱ **Aviația germană și cucerirea Sevastopolului.** Aviația germană a avut un rol covârșitor în ultimile mari succese militare. La cucerirea Sevastopolului comunicatul oficial german a arătat că numai într'o singură zi s'au doborât sensaționalul număr de 127 avioane rusești, față de pierderea numai a 3 avioane proprii. Această victorie formează dovada cea mai bună, că nu numai superioritatea și dominația aeriană se află pe deplin de partea germanilor. In fruntea tuturor unităților de aviație stă corpul de aviație pentru lupta apropiată de sub comanda generalului Richthofen care a avut un rol deosebit de interesant la asediul Sevastopolului, ajutând zi și noapte infanteria germană de asalt în modul cel mai efectiv dela o cazemată la altă cazemată. Comandamentul s'a aflat în fața următoarelor probleme mari și complicate, pe care le-a rezolvat în mod strălucit:

1. In faza de pregătire, o recunoaștere amănunțită asupra situației și a forței pozițiilor rusești. Cu acest prilej n'a existat nici o singură cazemată rusă, care să nu fi fost înregistrată pe harta de atac germană. Această lucrare precisă a aviației de recunoaștere s'a dovedit a fi deosebit de importantă la asalturile marilor forturi „Maxim Gorki", „Stalin", „Voroșilov" și „Siberia", care erau toate echipate cu mai multe tunuri de 30,5 cm. și considerate de necucerit.

2. La începutul luptei mai multe sute de aparate Stuka au început opera lor aspră. Ele au distrus tranșeele blindate și au atacat într'o succesiune bine chibzuită, cazematele, pozițiile bateriilor, aerodromurile. In majoritatea cazurilor au întrebuințat bombe grele de 1000 kilograme. In zilele decisive majoritatea escadrelor Stuka au decolat mai mult de cinci ori în douăzeci și patru de ore — o încordare fără precedent, aproape supraomenească pentru om și mașină!

3. In clipa în care infanteria germană pornea la atac, soseau, în afară de aparatele Stuka, și aviatorii de luptă, care serveau ca escortă directă de apropiere a infanteriei. Ele atacau cu focuri de mitralieră și bombe ușoare toate grupele inamice, toate armele dușmane, ca mitraliere, tunuri, aruncătoare de mine, care voiau să se retragă, spre a ușura astfel înaintarea infanteriei proprii.

4. Și în timp ce toate acestea se petreceau pe câmpul de luptă, bombardierele germane atacau portul Sevastopol, distrugând vase și depozite.

Brațul bombardierelor germane s'a întins în acelaș timp și asupra obiectivelor importante pe litoralul de Est al Mării Negre, ca Novorosijk și Tuapse, spre a împiedeca trimiterea de aci a unor întăriri pentru Sevastopol.

5. Trebuie să mai amintim și pe aviatorii de vânătoare, care prin intervenția lor au făcut cu putință munca celorlalți, preluând apărarea aeriană și aruncându-se în luptă asupra adversarului cu o agresivitate și un spirit combativ cu totul superior. Peste 120 avioane rusești au fost doborâte în fața Sevastopolului.

Atacul german reușit asupra Sevastopolului este un model de colaborare între forțele aeriene și trupele terestre. Fără munca prestată de aviatorii germani, Sevastopolul, „cetatea cea mai puternică din lume", nu putea fi cucerit, mai ales că, din cauza terenului nefavorabil, nici carele de luptă n'au putut fi întrebuințate decât în măsură redusă pentru sprijinirea infanteriei și aviatorii au fost siliți să preia deci și rolul tancurilor.

Comunicatul german final asupra luptei pentru cucerirea Sevastopolului spune: „In zilele dela 2 până la 7 Iulie au fost executate asupra frontului Sevastopol 23.731 zboruri de atac".

Aceasta înseamnă cca. 500 sboruri pe ceas! Să recunoaștem că nu există în lume nici o armă aeriană care să poată efectua ceva comparabil!

INFORMAȚIUNI ADMINISTRATIVE

COSTUL ABONAMENTULUI

— Pentru particulari și biblioteci școlare. abonamentul pe un an. . . . . lei 500

— Pentru personalul din aeronautica militară și civilă, pentru ofițerii din alte arme și pentru elevii de liceu, abonamentul pe un an. . . . . lei 400

● Domnii abonați care doresc să-și achite abonamentul o pot face, trimițând suma pe adresa administrației revistei, în str. Sărindar Nr. 9. Et. I, București.

● Domnii abonați care nu primesc revista deși au plătit abonamentul, sunt rugați să anunțe, administrația revistei, printr'o c. p., sau telefonic la Nr. 5.37.32.

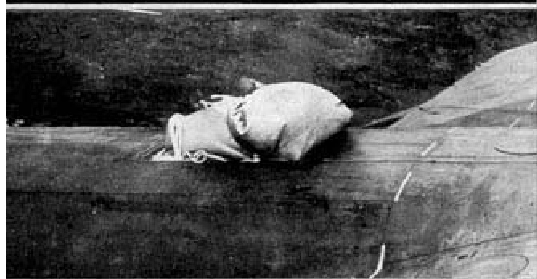
● Schimbările de adrese ale domnilor abonați trebue semnalate administrației revistei, pentruca domnii abonați să primească la timp exemplarele apărute.

● Numerile vechi ale revistei vor putea fi trimise, contra ramburs, la cererea celor interesați.

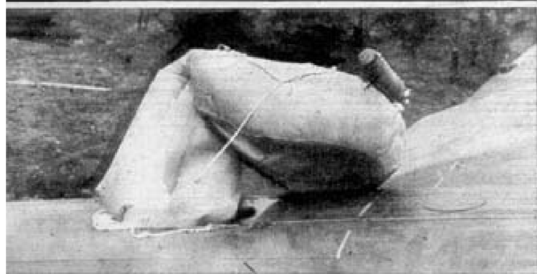

avioanele germane se găsesc bărci de cauciuc gata de a fi utilizate la trebuință.

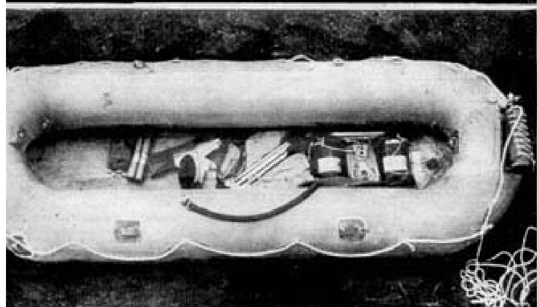
rca strânsă în lăcașul ei din avion. *(Foto P.K. O.K.W.)*

ând aerul comprimat aflat într'o butelie, se descarcă, barca se umflă automat. *(Foto P.K. O.K.W.)*

Barcq este aproape umflată. *(Foto P.K. O.K.W.)*

Barca gata de a fi utilizată. *(Foto P.K. O.K.W.)*

SBU
A

Fabrica de avioane din Voronej su aviației germane. *(Foto P.K. (*

...ATORII
...KEI

Maiorul aviator Trantloft a cărui... a atins două mii victorii ae...

Generalul aviator von Richt... comandantul unei glorioase... aeriene pe frontul de Es...

Mare animație pe un aerodrom italian din Egipt.

Trei Vulturi

de Dem. Ben. Cârâc

Aşa a vrut ursita, ca glia lui Ştefan
Să fie iar călcată de hoardă de duşman.
Se 'nsângerase zarea, iar Prutu 'nlăcrămat
Purtându-şi jalea 'n undă, părea îngândurat.
Că i-a fost scris în vreme, împins de dor barbar.
Să fie românimei, obstacol şi hotar.
Ar fi vroit să moară, în albie secat
Să-i piară firul apei, iar peste el îndat,
Copiii gliei sfinte, în pas vijelios.
Să poarte 'n fâlfâire, drapelul glo-ios.
Dar vremea şi ursita, zăgaz în mal făcând,
Lăsatu-l-au în albie îndurerat, plângând.
Au trebuit să sune pe creste buciumaşi,
Să fremete pădurea de cântec de ostaşi,
In soare să lucească oţelul ascuţit,
Iar vântul să cuvinte că clipa a sosit.
Stă neamul în picioare, năprasnic ca un val,
E lupta vieţii noastre; urmând pe Mareşal
Hrisoavele vor spune: Românii s'au luptat
Ca şi strămoşii gliei ce parcă-au înviat.

Duşmanii-şi adunase aicea pentru noi,
Tot ce aveau mai fiară cu suflet de noroi.
Ei aşteptau clipita ca lupu 'nflămânzit
Să sfâşie cu colţii pe-acel ce a îndrăznit
Să-şi ia prin luptă dreaptă, tot ce-i furase el.
Ascunşi în cazemate şi monştri de oţel,
Când au pornit ai noştri cu pieptul desfăcut,
Cu dorul de-a învinge avându-l doară scut,
Infricoşaţi duşmanii de cei ce vin senin
Să le înfrunte pofta de sânge şi venin
Şi-au adunat toţi ulii, şiretele făpturi
Şi împânzind văzduhul cu 'nfometate guri,
S'au năpustit din norii ce ceru 'ndoliau
Spre-armatele române ce pas cu pas luptau.

A fost precum furtuna prin grindină ar vrea
Să culce în ţărână şi-apoi să ia cu ea
Tot aurul din spice ce glia l-a rodit,
Tot câmpul României; ce 'n soare-a înflorit.
Râdea cu hohot moartea şi 'n muzică de tun,
Dansau pe cer motoare, în dans de om nebun.
Luptau voinicii noştri şi parcă 'n pieptul lor
Trăiau cinci vieţi nu una ce le striga în cor:
Pe-aicea fost-a Ştefan, pe-aici trecem şi noi.
Nu vom lăsa pământul cu cripte de eroi,
Nu vom lăsa pământul, ce-a fost de hoţi robit,
Cu el suntem în vreme de veacuri înfrăţit.

Dar iată că pe cerul ce nori îl frământau
Şi de-unde ulii roşii veninul împroşcau.
Pe drumul unei raze cu aur şi sclipiri
Ce mângâia pământul cu 'nsângerate firi,
Trei vulturi deodată, din haos se desprind
Şi sub a lor privire, pământul îl cuprind
Sunt vulturii din ţara Carpaţilor bătrâni,
Sunt vulturi fără teamă ce poartă 'n a lor mâini
Pe cerul României stindardul nepătat
Al lui Mihai Vlăstarul, al Regelui soldat.
Sunt vulturii de veghe, pe cerul de opal,
Copiii României, conduşi de Mareşal.

Sub ei cârdul de uli, se cred că sunt ne 'nvinşi,
Infometaţi şi lacomi, cu dor de sânge-aprinşi,
Ei râd, crezând că ploaia de gloanţe pe pământ,
Românului tăia-va, din forţă şi avânt.
Le fu prea scurtă însă visarea de măriri
Clădită pe scrâşnitul eroicelor firi.
In goană de săgeată ce 'mprăştie fulgerări,
Pornind spre luptă sfântă pe-a cerului cărări,
Trei vulturi, soli ai crucei, trei vulturi, doară trei.
Cu frunţile senine şi cu credinţă 'n ei,
S'au prins să desrobească, cu gândul neclintit,
Pământul ţării scumpe, de duşmani năpădit;
Iar zarea, zarea clară ce ulii au întinat
S'o facă iar senină, ca 'n vremuri de alt 'dat.

De sgomot de motoare şi foc de proectil,
Văzduhul parcă plânge speriat ca un copil.
Din înălţimi un vultur, în cârd a fulgerat
Două rafale scurte, iar cârdul tot, speriat
Ca ciorile în care o piatră ai asvârlit,
Intr'o clipită cerul cu spaimă-a împânzit.
Vreo şapte ulii însă în cale-au vrut să stea,
Crezând că şapte ulii, pe vulturi ar putea
Să-i facă să coboare, ca torţele aprinşi
Pe glia celor care n'au fost deloc învinşi.
S'au năpustit pe vulturi, ţesând în faţa lor
Covorul roş de gloanţe din fir ucigător;
Dar vulturii văzduhul în două l'au tăiat,
Picând din înălţime pe-un uliu îngânfat,
Cu-o singură rafală, din înălţimea lui,
I-a dat răvaş de ducă, în fundul iadului.
Incepe-apoi o luptă, un carusel de foc.
Un geamăt de motoare în frământări pe loc,
Căderi ca şi bolidul cu flăcări şi venin,
Urcări ca de rachetă pe boltă spre senin,
Se sgudue tot cerul de-atâtea sbuciumări,
Iar soarele s'ascunde de teamă 'n depărtări.
Clipitele par veacuri. Pe-o faţă de român
Un zâmbet înfloreşte, căci numai cinci rămân.
Un uliu 'n haină nouă, de flacări şi de fum,
Porni ca o făclie pe-al veşniciei drum.
Iar după el un altul, în vrie angajat,
Ca şi un sfredel intră în glia ce-a furat.

Au mai rămas doar patru, ai noştri sunt tot trei.
Sub ei infanteriştii au prins puteri de lei.
O mitralieră cântă şi o aripă 'n van
Cu jocuri de lumină, la vulturi dă elan.
Cu-o ultimă sforţare, un roş s'a repezit
Intr'un vultur de-al nostru, dar cade ca trăsnit.
Un altul plin de groază coboară la pământ
Şi fuga-şi pregăteşte, în albie de vânt,
In timp ce cel din urmă, de-ai noştri încolţit
Zadarnic vrea să fugă; un glonţ l-a nimerit
Şi i-a semnat sentinţa; pe glia din strămoşi
Şi i-a 'mprăştiat fărâme, din stelele lui roşi.

De după deal văpaia, prin lanul copt de grâu
Mângâie 'n tremurare al sângelui sfânt râu,
Iar pe seninul bolţii de candeli luminat
Trei vulturi, trei speranţe, veghează ne 'ncetat.
In goană de săgeată şi veşnice trăiri
Ei taie 'n piatra vremei, eroice zidiri.